תכנית "נוף ילדותי"

המועצה שלי

שבוע גזר

תכנית פעילות לשכבת כיתות ד'

תוכן

על האוגדן 3
מה היא מועצה אזורית? 5
סוגים שונים של ישובים 12
הישובים שלנו 16
מפת המועצה 21
שטחים ייחודים במועצה 24
ההיסטוריה של המועצה, מה היה כאן לפני? 36
ראשי המועצה 42
אגפי המועצה 46
איסוף ורפלקציה בעקבות הביקור במועצה 58
סיכום תהליך הלמידה 62

על האוגדן

"הָאָדָם אֵינוֹ אֶלָּא תַּבְנִית נוֹף־מוֹלַדְתּוֹ" (שאול טשרניחובסקי)

האוגדן שלפניכם הינו חלק מתכנית "נוף ילדותי" של מועצה אזורית גזר.

נוף ילדותי היא תכנית הוראה שנתית וספיראלית שמטרה לחזק את תחושת השייכות המקומית של תלמידי המועצה וליצור היכרות מעמיקה עם מרחבי המועצה והייחודיות שלה בתחומי מורשת, טבע וסביבה, אמנות, מנהיגות מקומית, קיימות ועוד.

בשכבה ד' מתמקדת התכנית בלימוד סביב המועצה שלנו, מהיכן היא קיבלה את שמה, הישובים הקיימים בה, ההיסטוריה, הגיאוגרפיה, הייחודיות והדרך בה פועלת המועצה כיום.

במסגרת הלמידה ייעברו התלמידים יחידות לימוד העוסקות בתחומים שונים הקשורים למועצה:
יחידה 1: שם וסמל המועצה
יחידה 2: יישובי המועצה
יחידה 3: מפת המועצה
יחידה 4: ההיסטוריה של המועצה
יחידה 5: ביצד עובדת המועצה (כולל סיור במועצה)
יחידה 6: סיכום ואיסוף תהליך הלמידה

באוגדן זה נמצאים עשרה שיעורים המחולקים ל-6 יחידות לימוד. כל אחד מהשיעורים בנוי כך שיהיה קל, נוח ונגיש להעברה לכיתה. יש צורך להדפיס דפים מראש בחלק מהשיעורים וחשוב מאוד לעבור ולקרוא את השיעורים לפני העברתם בכיתה כדי לעשות את ההתאמות והדיוקים המתבקשים עבור תלמידי כיתתכן.

השיעורים מגוונים וכוללים מגוון רב של שיטות לימוד ודרכי הוראה. לימוד עצמאי, לימוד בזוגות ובקבוצות עבודה, שיתוף, תהליך חקר אישי, למידת עמיתים ועוד. בתהליך הלמידה משולבות הצעות לתוצרים שונים אותם ניתן להכין ולהציג בזמן התהליך. מומלץ לבחון את התוצרים המוצעים, לבדוק האם הם מתאימים לכיתה ולהחליט על הדרך הנכונה בה תבצעו אותם.

דגשים לתהליך ההוראה:

- ← השיעורים באוגדן זה בנויים עבור 45/ 90 דקות. חשוב לציין כי כמעט את רוב השיעורים ניתן לפרוס ולהעביר במשך 3-4 שיעורים. יש לא מעט מקומות בהן ניתן להרחיב ולהעמיק את הלמידה סביב מושגים ורעיונות שונים, לאפשר זמן להכנת תוצרים והצגתם, לפתח את הנושא לרעיונות נוספים ועוד.

- ← חשוב להפעיל שיקול דעת ולהתאים את השיעורים לכיתתכן מבחינת רמת הידע של הכיתה, חיבור אישי לנושאים מסוימים, התאמת התוצרים ודרכי ההוראה כך שיעבירו את המסר בצורה המדויקת ביותר ויהפכו את הלמידה למשמעותית.

- ← כדי להעמיק ולהעצים את תהליך הלמידה סביב המועצה, כדאי לבדוק ולנסות למצוא הזדמנויות לשילוב הורים/ סבים וסבתות/ בני משפחה/ אנשים מהיישוב אשר להם סיפורים אישיים על הקמת היישובים, השתתפות בקרבות, בעלי עסקים במועצה ועוד.

- ← בתוך השיעורים יש התייחסות להצעות להרחבת הלמידה, תכנים נוספים אותם ניתן ללמד ולהרחיב, משימות מתוקשבות לתרגול, הפנייה לחוברות למידה מתאימות וכו'.

- ← מומלץ ליצור קיר כיתתי דינמי המלווה את הלמידה לאורך התקופה, עליו יוצגו התוצרים השונים אותם יצרו התלמידים. קיר זה יכול להיות כיתתי או שכבתי כך שיהיה נגיש וחשוף עבור כל תלמידי השכבה הלומדים את התכנית.

מקוות שתהליך הלמידה יהיה מרתק ויוסיף ערך עבור תלמידיכם ועבורכן

מה היא מועצה אזורית?

יחידה 1 שיעור 01

מטרות השיעור

- ✓ הגדרת המושג "מועצה אזורית".
- ✓ הכרת סיפורה של גזר המקראית וחשיבותה ההיסטורית.
- ✓ היכרות עם הסמל המועצה, מרכיביו השונים ומשמעותם.

מבנה השיעור (90 דק'):

חלק 1 – מהי מועצה אזורית? (15 דק')
חלק 2 – על מה אחראית המועצה? (10 דק')
חלק 3 – שם המועצה (30 דק')
חלק 4 – סמל המועצה (35 דק')

דגשים לקראת השיעור:

שיעור זה בנוי עבור 90 דק' (שיעור כפול). ניתן לחלק את השיעור לשני חלקים או לבחור את החלקים אותם רוצים להעביר. חשוב לעבור על הפעילויות ולבדוק שהן מתאימות לאופי ולרמת הכיתה לפני העברת השיעור. לאורך השיעור מוצעות בכובכית פעילויות נוספות להעשרה/ חלופה.

מומלץ לפנות בכיתה לוח קיר עליו אפשר יהיה להציג את תוצרי הכיתה לאורך השיעורים השונים ביחידות הלימוד.

מהלך השיעור:

חלק 1 – מהי מועצה אזורית? (15 דק')

שלב א: מיון וחשיבה
מחלקים לתלמידים פתקים קטנים, לכל תלמיד 2-3 פתקים. מנחים את התלמידים לכתוב על גבי הפתקים שמות של כל מיני מקומות שהם מכירים בארץ. לאחר מכן מציירים על הלוח טבלה גדולה ובה 3 עמודות. מנחים את התלמידים כי כעת עליהם למיין את כל הפתקים לשלוש קבוצות. במידת הצורך אפשר לעזור ולהנחות למיין לפי גודל היישוב, לפי כמות האנשים שגרה בכל מקום.

שלב ב: הגדרות
לאחר מיון הפתקים מקריאים לתלמידים שלוש הגדרות למושגים: *עירייה, מועצה מקומית ומועצה אזורית.*
כדאי להדפיס את ההגדרות או לכתוב אותן על הלוח כך שיהיו נגישות לתלמידים. מבקשים מהתלמידים להחליט לגבי כל אחת מעמודות הטבלה האם השמות של המקומות שמופיעים בה הם עירייה/ מועצה מקומית/ מועצה אזורית.

עירייה היא יחידת שלטון מקומי, שתפקידה לדאוג לרווחת התושבים בעיר נתונה. מספר התושבים בעיר יהיה מעל 20,000 תושבים.

מועצה מקומית היא רשות מקומית בעלת אופי עירוני בדרך כלל, שמספר התושבים המתגוררים ביישוב עליה היא אחראית, קטן מכדי להכריז עליה כעל עירייה. מספר התושבים במועצה מקומית יהיה בין 2,000 ל20,000

מועצה אזורית היא צורת שלטון מקומי של מספר יישובים קטנים הנמצאים באותו אזור גיאוגרפי. לכל יישוב במועצה האזורית יש וועד או מזכירות שמנהלים את ענייניו.

שלב ג: זיהוי על גבי מפה
מקרינים על הלוח או מחלקים לתלמידים קטע מתוך מפה בו מופיעות שלושת הרשויות (נמצא בנספחים). מראים לתלמידים את מקרא המפה ומבקשים מהם למצוא כיצד מסומנת כל אחת מהרשויות במפה.

- כיצד נראית עיר במפה
- כיצד נראית עיר קטנה במפה
- כיצד נראה יישוב במפה

לאחר מכן מחפשים על גבי המפה עצמה את יישובי המועצה, ערים קרובות ועוד ומראים לתלמידים את ההבדל בסימון על גבי המפה. (במידה ואפשר כדאי להביא מפות רלוונטיות או אטלס לכיתה ולהתבונן בהם על הסימונים השונים.)

← **שימו לב!** המפה לקוחה מתוך אטלס, לא כל יישובי המועצה מופיעים בה. כבל הניתן נסו למצוא או להדפיס מפה מעודכנת או לחלופין להשתמש במחשבים לצורך חלק זה.

חלק ד: סיכום הפעילות
בכל פעם מרימים שלט עליו כתוב: עירייה/ מועצה מקומית/ מועצה אזורית ומבקשים מהתלמידים להגיד דבר אחד שהם יודעים על סוג הרשות או לתת דוגמה לישוב שמתאים להגדרה. לדוגמה: כשהשלט "עירייה" מורם: עיר גדולה/ הרבה תושבים/ תל אביב

← **הסבר למורה:** בחלק זה צריכים התלמידים להבין כי כל מקום בארץ בו גרים אנשים שייך לרשות כלשהי המנהלת אותו. לפי הגודל של המקום נקבע מהי הרשות- עירייה כשמדובר על מקום גדול, מועצה מקומית למקומות קטנים יותר מעיר אך גדולים יותר מיישובים, או מועצה אזורית האחראית על מספר יישובים. מועצה אזורית גזר היא המועצה בה אנו גרים והיא אחראית על 25 יישובים שונים ומגוונים.

❖ **הצעה נוספת-** חוברת מולדת "לחיות יחד בישראל" עמודים 78-80 מתייחסת למושג "רשות מקומית" ולסוגי הרשויות השונות. אפשר לעבוד עם הטקסט המופיע שם ולהשתמש במשימות השונות המופיעות בחוברת העבודה.

חלק 2 – על מה אחראית המועצה? (10 דק')

שלב א: חשיבה בקבוצות
מחלקים את הכיתה לקבוצות עבודה קטנות בנות 4-6 משתתפים. מנחים כל קבוצה לנסות לחשוב ולכתוב *כיצד לדעתם המועצה עוזרת ומסייעת ליישובים השייכים אליה?* אפשר להנחות את התלמידים לחשוב מה הצרכים שלהם ביום יום (מים וחשמל, חינוך, חוגים...) ולפי זה לכתוב את התחומים בהם המועצה עוזרת לתושבים שלה.

שלב ב: איסוף המידע
כותבים את תשובות הקבוצות על גבי הלוח ובוחנים יחד מהם התחומים השונים עליהם אחראית המועצה האזורית: בתי ספר, תנועות נוער, חוגים, חגים, אירועים, ניקיון, שמירה על הסביבה, כבישים, הסעות, בעלי חיים ועוד.

שלב ג: סיכום הפעילות

שאלו את הכיתה: *למה בכלל צריך שתהיה מועצה אזורית, למה שכל יישוב לא ידאג לעצמו לבד?* כדי לעזור לתלמידים להבין את חשיבות המועצה, אפשר להשוות בין מועצה אזורית לבין בית ספר (הנהלה= מועצה, כיתות= יישובים, מחנכת= ועד מקומי וכו').

חלק 3 – שם המועצה (30 דק')

שלב א: שיתוף בידע

נהלו שיחה עם הכיתה ושאלו:

- למה אתם חושבים שקוראים למועצה שלנו "מועצה אזורית גזר"? למה דווקא גזר?
- למי יצא לטייל בתל גזר? מה אפשר לשתף ולספר על המקום?

שלב ב: דף עבודה

חלקו את התלמידים לזוגות וחלקו את דף העבודה בנושא "תל גזר". בסיום העבודה עברו עם התלמידים על התשובות ואפשרו להם לשתף את הכיתה.

❖ **הצעות להרחבה: למידה לשונית מתוך הטקסט**

- פירוש מילים חדשות וקשות: אתר אַרְכֵיאוֹלוֹגִי/ מְבֻצָּרֶת/ משגשגת/ נפוצה. פירוש המילים על פי הקשר/ חיפוש במילון/ משפחות מילים ושורשים.
- התייחסות למאזכרים שונים המופיעים בטקסט.
- איתור פעלים/ מילות תואר.

❖ **הצעה נוספת**: אפשר לתת לתלמידים לנסות לצייר את תל גזר כפי שהם מדמיינים אותו בתקופה בה הייתה בו עיר משגשגת ומרכזית. בנוסף ישנם סרטונים שונים ברשת המציגים את תל גזר לטובת תלמידים שלא ביקרו באתר.

חלק 4 – סמל המועצה (35 דק')

שלב א: התבוננות בסמל המועצה

הציגו בפני הכיתה את סמל המועצה (אפשר להקרין על הלוח או להדפיס). בקשו מהתלמידים לומר מה הם רואים בסמל? איזה צורות/ דברים מיוחדים מופיעים בסמל. כתבו את התשובות על גבי הלוח.

שלב ב: הסבר על הסמל

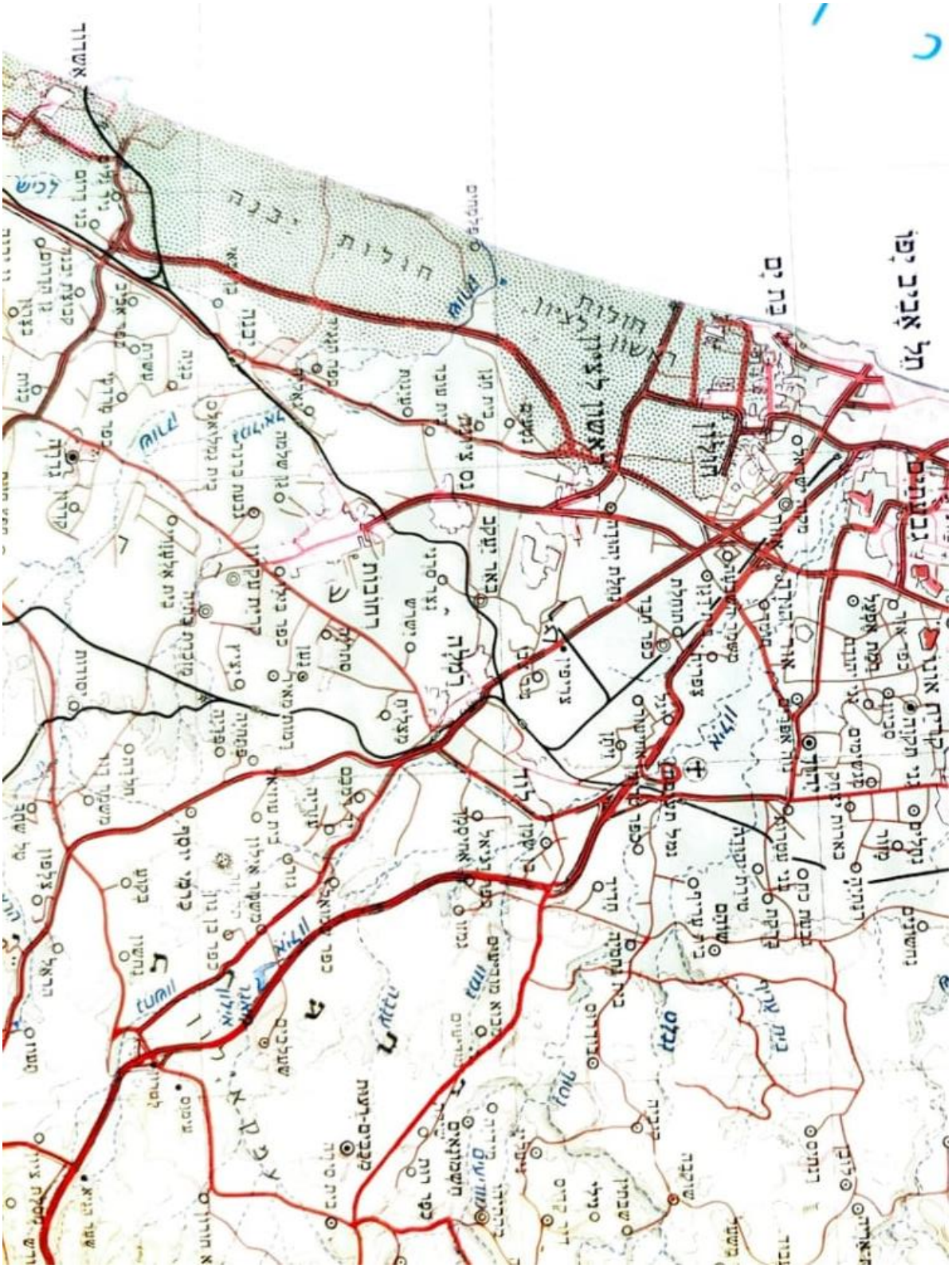
הסבירו לתלמידים כי הלוגו החדש נוצר בשנת 2023. צורת הלוגו היא צורת שטחה של המועצה כפי שהוא נראה ממבט על. הלוגו מורכב משילוב של עיגולים בצבעים וגדלים שונים, ריבועים וכוכבים המסמלים את הערכים ואת הייחודיות של המועצה: הריבועים הכתומים מסמלים את קריות החינוך הנמצאות בה. העיגולים בצבע טורקיז מסמלים את יישובי המועצה השונים ואת מיקומם, העיגולים בצבע ירוק מסמלים את אזורי הטבע והחקלאות, הכוכבים את אתרי המורשת והתיירות ושלושת הנקודות הקטנות הצמודות מסמלות את מיקומו ואת חשיבותו של תל גזר על שמו קרויה המועצה והוא האתר המשמעותי והחשוב בה.

אפשר להקרין את סרטון התדמית שהוציאה המועצה לרגל המיתוג המחודש https://www.gezer-region.muni.il/2202/

שלב ג: יצירת סמל חדש

הנחו את התלמידים כי בעת הם יכולים לנסות להמציא סמל חדש למועצה. הסבירו כי בסמל חשוב שתהיה התייחסות לדברים משמעותיים וחשובים הקשורים למועצה, נמצאים בה ומייחדים אותה.

את הסמלים שיכינו התלמידים תלו על גבי אחד מלוחות הכיתה לתצוגה.

המפה צולמה מתוך אטלס פיסי מדיני וכלכלי פרופ' משה ברור

תל גזר

תל גזר הוא אתר אַרְכֵיאוֹלוֹגִי בו נמצאו שרידי העיר התנ"בית המפורסמת - גזר, שהייתה ממוקמת בצומת הדרכים הקדום של דרך הים העתיקה עם דרך יפו – ירושלים. תל גזר נחפר לראשונה בתחילת המאה הקודמת על-ידי אחד מאבות הארכיאולוגיה המקראית, רוברט מקאליסטר, שֶׁחָשַׁף עיר מְבֻצָּרֶת ומרשימה, שמאז מושכת אליה חוקרים ותיירים רבים.

העיר גזר נוסדה לראשונה לפני יותר מ 5000 שנה. לאורך התקופות השונות בהיסטוריה עברו על העיר שינויים ושליטים רבים. בתקופות מסוימות הייתה גזר עיר חשובה, מרכזית ומשגשגת והיו תקופות בהן הייתה העיר נטושה. היא עברה בין שליטה של העם הכנעני, המצרי והפלשתי ולבסוף הגיעה לשליטה ישראלית של שלמה המלך. שמה של העיר גזר מופיע מספר פעמים בתעודות קדומות ובמקרא, ומתוכן אנו לומדים על תולדותיה, מי גר בה, מי כבש אותה ומה הייתה חשיבותה.

בתל גזר התגלה בשנת 1908 "לוח גזר" המפורסם בכל העולם ונחשב במשך שנים רבות לכתובת העתיקה ביותר בעברית שנמצאה בחפירות ארכיאולוגיות. על הלוח חקוקה כתובת אשר לפי השערה נפוצה היא לוח שנה חקלאי. הלוח מלמד כי השנה בתקופה העתיקה הייתה שנה חקלאית, שהתחילה בחודש תשרי ונגמרה בחודש אלול. ייתכן שלוח שנה קדום זה התפתח בהמשך ללוח השנה העברי. כיום נמצא לוח גזר במוזיאון לארכיאולוגיה של איסטנבול.

בגזר התגלה מפעל מים קדום ומיוחד. ככל הנראה אחת הסיבות המרכזיות לחוזקה הצבאי ותפארתה של העיר המקראית היא מערכת המים הכנענית הקדומה, שנחצבה עשרות מטרים בסלע אל מאגר מי תהום מקומי לפני כ-3,800 שנה. זהו מפעל המים הכנעני הגדול ביותר שנחשף אי פעם בעולם ומערכת המים הזאת סיפקה מים לעיר גזר בזמן של שלום ומלחמה וכך אפשרה את החיים בעיר.

(הטקסט ערוך מתוך מספר אתרים ומאמרים מהרשת)

לאחר קריאת הטקסט ענו על השאלות הבאות:

1. **כתבו דבר אחד חדש שלא ידעתם/ן קודם על תל גזר.**

_____

_____

2. **כתבו שאלה אחת על תל גזר שמעניין אתכם/ן לגלות את התשובה עליה:**

_____

_____

3. **למה לדעתכם/ן בחרו לקרוא למועצה על שם העיר גזר?**

_____

_____

המועצה שלי, שבוע גזר

סוגים שונים של ישובים

יחידה 2 שיעור 1

מטרות השיעור

- ✓ הכרת סוגים שונים של ישובים (קיבוץ/ מושב/ יישוב/עיר).
- ✓ יצירת השוואה של דומה ושונה בין סוגי ישובים.

מבנה השיעור (90 דק'):

חלק 1 – מהו ישוב? (15 דק')
חלק 2 – סוגי ישובים? (45 דק')
חלק 3 – השואה בין סוגי ישובים (30 דק')

דגשים לקראת השיעור:

שיעור זה בנוי עבור 90 דק' (שיעור כפול). ניתן לחלק את השיעור לשני חלקים או לבחור את החלקים אותם רוצים להעביר. חשוב לעבור על הפעילויות ולבדוק שהן מתאימות לאופי ולרמת הכיתה לפני העברת השיעור. לאורך השיעור מוצעות בכוכבית פעילויות נוספות להעשרה/ חלופה.

עבור שיעור זה יש צורך במחשבים עבור משימת חקר. במידה ואין אפשרות לקיים את השיעור בחדר מחשבים או להביא מחשבים לכיתה כדאי להכין מראש דפי מידע.

מהלך השיעור:

חלק 1 – מהו ישוב? (15 דק')

שלב א: חקר המילה יִשׁוּב

כותבים על הלוח את המילה ישוב ומבקשים מהתלמידים לומר מילים נוספות ממשפחת המילים (לשבת, יישובים, התיישבות, מושב, מיושב) יחד מזהים את אותיות השורש (י.ש.ב). שואלים מדוע לדעתם המילה ישוב מגיעה מהשורש של ישב? (בני האדם הפסיקו לנדוד והתחילו להתיישב במקומות קבועים, היו פחות בתנועה ולכן זה נקרא התיישבות.)

❖ **הצעה להרחבה: חקר מילה מורחב**

חקר המילה יכול להיות מורחב ולהתייחס למגוון מאפיינים נוספים של המילה מלבד שורש ומשפחת המילים: זיהוי סוג המילה שם עצם/ תואר/ פועל, חיפוש מקור המילה, מילים נרדפות, מילים דומות, חרוזים למילה ועוד.

שלב ב: הגדרת המושג ישוב

בקשו מהתלמידים לנסות ולהגדיר בע"פ או בכתב מהו ישוב. אפשרו גם לחפש את המילה במילון. לאחר כתיבת הגדרה כיתתית משותפת, הקריאו לתלמידים את ההגדרה למושג ישוב:

ישוב הוא מקום בו אנשים חיים יחד. לכל משפחה יש את הבית הפרטי שלה אך היא חולקת יחד עם האנשים בישוב חיי קהילה, תרבות, חינוך ועוד. ישוב יכול להיות מקום קטן ובו מעט אנשים ומקום גדול בו חיים אלפי ומיליוני אנשים. לכל ישוב יש הנהגה המנהלת את ענייניו השונים כמו חינוך, ביטחון, ניקיון ועוד. לרוב, האנשים מרגישים תחושת שייכות ואחריות כלפי הישוב בו הם גרים. בישראל יש מגון צורות של ישובים: קיבוץ, מושב, עיר, יישוב קהילתי ועוד.

חלק 2 – סוגי ישובים (45 דק')

← **הסבר למורה:** מטרת חלק זה היא לחקור סוגים שונים של ישובים: מושב/ קיבוץ/ עיר/ יישוב. לצורך משימת החקר יש להביא לכיתה מחשבים עבור כל קבוצה. במידה ואין אפשרות כדאי להוציא מראש דפי מידע לגבי כל אחת מצורות ההתיישבות השונות.

שלב א: משימת חקר בקבוצות

חלקו את הכיתה לקבוצות עבודה בנות 4-6 משתתפים. הסבירו כי כעת כל קבוצה תחקור סוג אחר של ישוב. בסיום החקר תציג כל קבוצה את המידע אותו מצאה בפני הכיתה. לכל קבוצה חלקו דף תעודת זהות אותו היא צריכה להשלים לגבי צורת ההתיישבות אותה קיבלה. עבור שלב זה אפשרו זמן עבודה של 20-25 דק'.

← **הערה למורה:** חשוב לחשוב ולבדוק האם משימת החקר מתאימה ליכולות התלמידים. במידה ולא, אפשר לחקור יחד כביתה את כל אחת מצורות ההתיישבות בשיעור נפרד ולאחר מכן לקיים את ההשוואה ביניהן.

שלב ב: הצגת התוצרים

כל אחת מהקבוצות מציגה לכיתה את הדברים אותם גילתה במשימת החקר. בשלב הצגת המידע חשוב לכתוב את עיקר הדברים על גבי הלוח: שרטטו טבלה וכתבו בה את המידע.

	מושב	קיבוץ	עיר	יישוב קהילתי
מספר תושבים				
גודל גיאוגרפי				
האם קיימת חקלאות?				
פרנסה/ תעסוקה עיקרית				
מוסדות חינוך ותרבות				
דרך ניהול הישוב				
סוגי תחבורה קיימים				
מידע מעניין נוסף				

חלק 3 – השוואה בין סוגי ישובים (30 דק')

← **הערה למורה:** יצירת ההשוואה בין סוגי הישובים השונים תעשה באמצעות משחק. מטרת המשחק היא להדגים בצורה מוחשית את הדומה ואת השונה בין סוגי הישובים השונים. בחרו את דרך קיום המשחק הנכונה והמתאימה ביותר עבור תלמידי הכיתה על סמך היכרותכן אותם: בחירת נציג מכל קבוצה/ החלפת הנציגים בכל סבב/ לתת לכל קבוצה לכתוב את התשובות על גבי לוח מחיק/ לתת לתלמידים לעמוד יחד כקבוצה.

שלב א: השוואה בין סוגי הישובים

בחרו מכל קבוצה נציג, כל נציג מחזיק דף עליו שם הישוב אותו הוא מייצג. כעת הנחו את הנציגים להסתדר על פי ההגדרות הבאות:

- להסתדר על פי הגודל הגיאוגרפי של היישוב (הכי קטן בצד אחד הכי גדול בצד השני)

- להסתדר על פי כמות האוכלוסייה בישוב (הכי מעט- הכי הרבה)
- להסתדר על פי תחומי עיסוק של התושבים בישוב (מקומות דומים יחד)
- להסתדר על פי סוגי התחבורה הקיימים בישוב
- להסתדר על פי האופן בו מתנהל הישוב (עירייה/ מועצה)
- להסתדר על פי כמות מוסדות החינוך הקיימים בישוב (הרבה- מעט)
- להסתדר על פי כמות מוסדות התרבות הקיימים בישוב (הרבה- מעט)
- בצד אחד עומדים ישובים בהם קיימת חקלאות ובצד השני ישובים בהם לא קיימת חקלאות

שלב ב: משימת כתיבה

הנחו את התלמידים לכתוב במחברת פסקה קצרה ובה לכתוב אם הם היו יכולים לבחור, באיזה סוג ישוב היו רוצים לגור ומדוע?. במידה ונשאר זמן אפשרו לתלמידים לשתף בכתיבתם.

❖ **הצעות להרחבה: כתיבת הבעת עמדה**

- כתיבה של עמדה אישית באתר גלים:
  https://pro.galim.org.il/hebrew/unit/18152/0?lang=he

סוגים שונים של ישובים

<u>תעודת זהות</u>

1. סוג הישוב: _____
2. מהו מספר התושבים בערך? _____
3. מהו גודל שטח הישוב? _____
4. האם קיימים שטחים חקלאים בסוג ישוב זה?_____
5. האם רוב התושבים עובדים בתוך הישוב או מחוץ לו? _____
6. אילו מוסדות חינוך קיימים בישוב? (גנים/ בתי ספר/ תנועות נוער) _____

_____

7. אילו מוסדות תרבות קיימים בישוב? (תיאטרון/ מוזיאון/ ספריה/ מרכז חוגים)

_____

8. כיצד מנוהל הישוב? (מי מקבל את ההחלטות, מי אחראי על הישוב?)

_____

9. מהם סוגי התחבורה השונים הקיימים בישוב? _____
10. האם סוג ישוב זה קיים במועצה? אילו ישובים? _____
11. מידע מעניין נוסף שמצאנו: _____

_____

הישובים שלנו

יחידה 2 שיעור 2

מטרות השיעור

- ✓ קבלת רקע כללי על כלל הישובים במועצה.
- ✓ חקירת הישוב בו אני מתגורר.
- ✓ שיתוף ולמידת עמיתים.

מבנה השיעור (45 דק'):

חלק 1 – יישובי המועצה? (30 דק')
חלק 2 – משימת חקר אישית (15 דק')
חלק 3 – הצגת התוצרים (בסיום תהליך החקר)

דגשים לקראת השיעור:

שיעור זה בנוי עבור 45 דק'. בשיעור זה נחשפים התלמידים ליישובי המועצה השונים ולמידע אודותיהם. בסיום השיעור הם מקבלים משימת חקר אישית על הישוב בו הם מתגוררים. ביצוע המשימה ייעשה בבית/ במסגרת שיעורים נוספים שיוקצו למשימה.

עבור שיעור זה יש לבקש מראש מהתלמידים לאסוף ולהביא לכיתה מידע על הישוב בו הם מתגוררים (ספר מידע/ כתבות/ תמונות/ אתרי אינטרנט רלוונטיים)

מהלך השיעור:

חלק 1 – יישובי המועצה (30 דק')

שלב א: זיהוי יישובי המועצה

המטרה בשלב זה היא שהתלמידים יגלו ויזהו את שמות 25 יישובי המועצה. ניתן לקיים פעילות זו במגוון דרכים:

- תפזורת יישובים (מופיעה בנספחים)
- כתיבת כמה שיותר שמות של ישובים (כל תלמיד לבד/ זוגות/ קבוצות)
- אמירת שמות של מקומות, רק כאשר אומרים שם של ישוב מהמועצה התלמידים קמים/ מרימים יד.
- זיהוי הישובים על גבי מפת המועצה.

לאחר מכן כותבים את שמות 25 הישובים על גבי הלוח.

שלב ב: מיון הישובים

מחלקים את תלמידי הכיתה לקבוצות בנות 4-5 משתתפים. לכל קבוצה מחלקים את הטבלה ובה מידע על יישובי המועצה השונים (נמצא בנספחים), את מפת המועצה ולוח מחיק או דף. בכל פעם מקריאים הגדרה וכל קבוצה צריכה למצוא את התשובה בטבלה, לכתוב על גבי הלוח/ הדף ולהרים:

- מיהם 2 הקיבוצים הראשונים שהוקמו במועצה?
- מיהו הישוב הגדול ביותר במועצה?
- מיהו הישוב הקטן ביותר במועצה?
- לכתוב שמות של 3 יישובים קהילתיים
- לכתוב שמות של 4 מושבים

- לכתוב שמות של 2 קיבוצים
- מיהו הישוב האחרון שהוקם במועצה?
- כמה ישובים הוקמו לפני הקמת המדינה?
- מהי השנה בה הוקמו הכי הרבה ישובים במועצה?
- מיהו המושב הקטן/ הגדול ביותר במועצה?
- מיהו הקיבוץ הקטן/ הגדול ביותר במועצה?
- מיהו היישוב הקהילתי הקטן/ הגדול ביותר במועצה?
- מיהו הישוב שנמצא ליד העיר מזכרת בתיה?
- מיהו הישוב שנמצא קרוב לתל גזר?
- ליד אילו ישובים מגדלים כרמים?
- באילו ישובים קיימות קריות חינוך?

חלק 2 – משימת חקר אישית (15 דק')

שימו לב- בשלב זה של השיעור מתבצע שלב ההסבר וההנחיה של התלמידים לגבי משימת החקר היישובית אותה הם יקיימו במהלך התקופה הקרובה.

כל אחד מהתלמידים מתחיל לבצע משימת חקר של הישוב בו הוא מתגורר. אפשר לבצע את משימת החקר בזוגות על פי מקום מגורים. לפני השיעור יש לבחור את הנושאים אותם רוצים שהתלמידים יחקרו (תעודת זהות לישוב/ תצפית על הישוב/ אוכלוסיית הישוב/ קהילה ופעילויות בישוב/ מוסדות הקיימים בישוב/ היסטוריה של הישוב/ ריאיון עם תושבים/ הסיפור המשפחתי שלי ושל הישוב ועוד).

← כל אחד מהשלבים לוקח זמן ומדובר על רצף שיעורים. בין כל שלב בחקר חשוב ומשמעותי לאפשר לתלמידים לשתף את הכיתה, לתקן ולהוסיף על פי הצורך.
← **למידת עמיתים:** תהליך חקר זה הוא הזדמנות לתהליך של למידת עמיתים. חשוב לאפשר לתלמידים לשתף בתהליך החקר, בשיטות השונות בהן הם מחפשים ומוצאים מידע, לתת זמן לעבודה בקבוצות ובזוגות בכתיבה של שאלות ועוד.

❖ **הצעה להרחבה:** "אני והיישוב שלי"- חוברת העשרה לכיתה ד'- חוברת מקסימה ומעוצבת בה מופיעים דפי עבודה המאפשרים לחקור את היישובים בהם מתגוררים התלמידים במגוון נושאים. יש לבחור מתוך הדפים את המשימות המתאימות. https://ofek.cet.ac.il/units/he/geography/MoledetBooklet/bookletD1.aspx

❖ קישור למגזין **"ישראלים צעירים"** סדרת מגזינים בהם מופיעים ילדים המציגים את הישובים בהם הם חיים ומתגוררים, את אורח חייהם ואת הייחודיות שלהם. מומלץ להקדיש זמן ומקום להציג את המגזינים. אפשר לתת משימות שונות לתלמידים סביב העיון במגזינים. https://school.kotar.cet.ac.il/KotarApp/BrowseBooks.aspx?ExpandNodeID=2913&bAsImage=False&lang=

❖ קישור למשימת חקר על **"הישוב שלי"** באתר מטח- https://did.li/6hJ5q

הצעה לשלבי עבודת החקר:

שלב א: חקר היסטורי של הישוב- מתי הישוב הוקם? מי הקים את הישוב? (עמודים 16-17 בחוברת "אני והיישוב שלי")

שלב ב: הישוב שלי כיום- כמה תושבים יש בישוב? מהם המוסדות הנמצאים בו? (עמודים 8-10, 14-15 בחוברת "אני והיישוב שלי")

שלב ג: המשפחה שלי והישוב- הסיפור המשפחתי שלנו, כיצד המשפחה שלי הגיעה לישוב? מדוע בחרו לגור דווקא בו, דורות של המשפחה בישוב.

שלב ד: ריאיון עם דמות מהישוב- כתיבת שאלות, בחירת דמות לריאיון והעברתו.

שלב ה: הכנת תוצר בעקבות החקר- הכנת דגם של הישוב/ כתיבת סיפור או שיר על הישוב/ ציור ועוד.

חלק 3 – הצגת התוצרים בכיתה

הצגת תוצרי החקר בפני הכיתה, יצירת תערוכה בה מוצגים התוצרים אותם הכינו התלמידים על הישובים. כדאי להזמין אורחים לתערוכה, מנהל ביה"ס, יועצת, מורים ותלמידים. מעבר בין כיתות בשכבה והתבוננות בתוצרים.

- **הצעה להרחבה: התבוננות מודרכת-** בשלב בו תלמידי השכבה עוברים בין הכיתות ומתבוננים בתערוכות השונות אפשר לשלוח אותם עם משימת התבוננות:
  - משהו חדש שגיליתי והפתיע אותי?
  - ישוב שאני חושב שהייתי רוצה לגור בו ומדוע?

תפזורת יישובי מועצה אזורית גזר

נ	ח	י	ל	צ	מ	ק	ר	פ	א	פ	י
צ	ד	כ	ט	א	ח	ח	ו	ל	ד	ה	ד
ר	צ	פ	ת	ח	י	ה	מ	י	נ	א	ר
ס	צ	ר	ש	ס	ד	ז	ה	ז	ח	ד	מ
י	נ	ש	א	ת	נ	ו	ו	ע	נ	כ	ב
ר	ר	מ	ג	ר	ו	ה	ד	ע	פ	ב	מ
נ	י	ו	ד	י	פ	מ	נ	ר	ת	ח	ל
י	א	א	ר	ה	א	ט	ב	ג	מ	י	ו
ג	מ	ל	ב	א	י	י	ד	ז	ה	ש	ב
ב	ת	כ	נ	ו	ל	י	א	ר	מ	ש	מ
י	ו	ג	ב	ו	ו	ה	י	ר	ז	ע	ל
ש	מ	ז	ו	צ	נ	צ	י	צ	י	ל	א
ר	ר	ג	נ	י	ה	ד	ר	ק	ש	ב	צ
ש	ר	י	א	נ	ו	מ	ש	ח	ת	י	ב
צ	ע	פ	ס	ו	י	י	מ	ר	כ	מ	ק
נ	נ	ח	ו	י	י	נ	ג	ר	ח	כ	ס

שם הישוב	סוג	שנת הקמה	מספר תושבים
בית חשמונאי	יישוב קהילתי	1972	2165
בית עוזיאל	מושב	1956	650
גזר	קיבוץ	1945	311
גני הדר	יישוב קהילתי	1928	354
גני יוחנן	מושב	1950	602
חולדה	קיבוץ	1930	1170
יד רמב"ם	מושב	1955	1140
יציץ	מושב	1950	826
ישרש	מושב	1950	983
כפר ביל"ו	מושב	1932	1252
כפר בן נון	מושב	1952	742
כפר שמואל	מושב	1950	970
כרמי יוסף	יישוב קהילתי	1982	1757
מצליח	מושב	1950	1343
משמר איילון	מושב	1948	573
משמר דוד	יישוב קהילתי	1948	1304
נוף איילון	יישוב קהילתי	1994	2075
נען	קיבוץ	1930	1771
נצר סירני	קיבוץ	1948	946
סתריה	מושב	1949	1092
עזריה	מושב	1949	1238
פדיה	מושב	1951	827
פתחיה	מושב	1951	886
רמות מאיר	מושב	1949	755
שעלבים	קיבוץ	1951	1886

מפת המועצה

יחידה 3 שיעור 1

מטרות השיעור

- ✓ התמצאות בקריאת מפה.
- ✓ שימוש נכון במקרא מפה.
- ✓ הכרת שטח המועצה וגבולותיה.

מבנה השיעור (90 דק'):

חלק 1 – התמצאות במרחב (30 דק')
חלק 2 – מקרא מפה (25 דק')
חלק 3 – חקירת מפת המועצה (25 דק')
חלק 4 – סיכום (10 דק')

דגשים לקראת השיעור:

שיעור זה בנוי עבור 90 דק'. בשיעור זה נחשפים התלמידים למושגים שונים הקשורים לקריאת מפה: כיוונים, רוחות השמים, מקרא מפה וכמו כן נחשפים למפת המועצה. שימו לב כי כל חלק בשיעור זה יכול להפוך להיות שיעור שלם בו אפשר להרחיב ולהעמיק בנושא. הפעילו שיקול דעת בתכנון השיעור והתאמתו לכיתה ולרמתה.

עבור שיעור זה יש להצטייד מראש במפות המועצה וכדאי לבקש מהתלמידים להביא מצפן לשיעור.

מהלך השיעור:

חלק 1 – התמצאות במרחב (30 דק')

שלב א: כיוונים במרחב
מחלקים את הכיתה לזוגות, מסבירים לתלמידים כי המטרה של כל זוג היא להגיע לנקודה מסוימת בבית הספר עליה תחליט המורה כך שאחד התלמידים הוא המוביל והתלמיד השני הולך על פי ההנחיות שנאמרות לו. (אפשר לאתגר את המשימה ולכסות את העיניים לתלמיד המובל).

לאחר שהתלמידים חוזרים מהמשימה מבררים איתם כיצד הם הנחו אחד את השני באילו מילים הם השתמשו? כותבים את המילים על גבי הלוח (קדימה, אחורה, ימינה, שמאלה, למעלה למטה) ויחד עם התלמידים מגיעים להגדרה כי אלה מילים המתארות כיוונים שונים.

שלב ב: הכרת שושנת הרוחות
מציגים בפני התלמידים את שושנת הרוחות עם שמות הכיוונים ומסבירים עליה.
https://www.thinglink.com/scene/775969081818873858?buttonSource=viewLimits
← **הסבר למורה:** מסבירים על שושנת הרוחות: תרשים המציג את ארבעת כיווני רוחות השמים וגם כיווני ביניים. זהו כלי המוסכם בכל העולם כדי לסמן את הכיוונים. נהוג כי כיוון צפון מופיע למעלה במפה ודרום למטה. הצורך בשימוש מוסכם בכיוונים הביא ליצירת כלי אחיד המקובל בכל העולם לציון הכיוונים השונים.

שלב ג: תרגול כיווני שושנת הרוחות
לאחר ההסבר מתרגלים את השימוש בשושנת הרוחות. מספר הצעות לתרגול:

- תליית הכיוונים על גבי קירות הביתה ואמירת משימות: להסתובב צפונה, ללכת למזרח, להושיט יד למערב וכו'.
- דף עבודה בנושא כיווני שושנת הרוחות.
- תרגול במחשב: פעילות באתר מטח: ביוונים לכל הכיוונים- פעילות אינטראקטיבית לתרגול הכיוונים השונים. אפשר להשלים יחד בביתה או לתת כמשימת תרגול הביתה. https://did.li/1hJ5q

שלב ד: שימוש בשושנת הרוחות

מחלקים לכל זוג תלמידים צילום של שושנת הרוחות ומנחים אותם לנסות להגיע כעת אל אותה הנקודה מהפעילות הקודמת אבל הפעם להשתמש בשמות הכיוונים המופיעים בשושנת הרוחות.
* אפשר לבצע את המשימה גם בשימוש במצפנים במידה ויש.

❖ **הצעה נוספת:** במידה וישנה מפה של בית הספר אפשר להשתמש בה ולקיים פעילות על הכיוונים השונים במרחב בית הספר, חשוב לשים לב שהמפה מוצפנת בצורה הנכונה.

חלק 2 – מקרא מפה (25 דק')

שלב א: זיהוי סמלים מוכרים

מציגים לתלמידים תמונה בה מופיעים סמלים רבים ומבקשים מהם לנסות ולזהות כמה שיותר סמלים שמוכרים להם ולכתוב את השמות שלהם במחברת. לאחר מכן בודקים כמה סמלים זיהו התלמידים (מצורף קישור לתמונה ובה סמלים רבים: https://did.li/L7grl. אפשר לבחור כל תמונה אחרת לפי החלטתכן).
נהלו שיחה קצרה בעקבות המשימה: שאלו את התלמידים איך הם ידעו מה הסמלים הללו מסמלים? כיצד הם ידעו לזהות אותם?

שלב ב: סימנים במפה- מקרא מפה

הסבירו לתלמידים כי גם במפה יש "מקרא מפה" ובו סמלים מוסכמים המייצגים דברים על גבי המפה. חלקו לתלמידים את מפות המועצה ובקשו מהם למצוא את מקרא המפה ולעיין בו.

חלקו את התלמידים לזוגות על פי מקומות ישיבה. בקשו מכל זוג לשאול זה את זה שאלות תוך כדי שימוש במקרא המפה: איפה יש? היכן נמצא? ליד מה...

❖ **הצעה להרחבה: פעילות באתר מטח**

מקרא המפה - המילון של סימני המפה – פעילות אינטראקטיבית להכרת סימני מפה ומקרא מפה. אפשר לעבוד יחד בביתה או לתת כמשימת תרגול הביתה. https://did.li/K7grl

חלק 3 – חקירת מפת המועצה (25 דק')

שלב א: זיהוי סימנים במפת המועצה

כתבו על גבי הלוח משימות חיפוש על גבי המפה להשלמה במחברת. אפשר לעבוד ביחידים/ זוגות/ קבוצות על פי החלטתכן. לאחר מכן בדקו יחד עם התלמידים את התשובות.

1. ליד איזה ישובים מגדלים כרמים? (רמות מאיר, כרמי יוסף, חולדה, פדיה)
2. ליד איזה ישוב קיים אזור תעשיה? (גזר)

3. ליד איזה ישובים קיימות אנדרטאות? (משמר אילון, חולדה, משמר דוד)
4. מיהם הישובים שנמצאים על כביש מספר 44? (בית עוזיאל, פתחיה, פדיה, כרמי יוסף)
5. מה ההבדל בין כביש מספר 424 לכביש מספר 40?
6. ליד איזה ישוב עובר שביל ישראל? (שעלבים)
7. למצוא שמות של חמישה ישובים שגובלים עם שטח המועצה
8. מיהם 4 שמורות הטבע והגנים הלאומיים הנמצאים בשטח המועצה? (שמורת מצליח, שמורת עינות גיבתון, גן לאומי תל גזר, גן לאומי עמק אילון).
9. מיהו הישוב הדרומי ביותר במועצה? (משמר דוד)
10. מיהו הישוב הצפוני ביותר במועצה? (נצר סרני)
11. מיהו הישוב המזרחי ביותר במועצה? (נוף אילון)
12. מיהו הישוב המערב ביותר במועצה? (נצר סרני)

חלק 3 – סיכום (10 דק')

בחלק זה של סיכום השיעור התלמידים הם אלה שיכינו ויכתבו משימות לחיפוש על גבי המפה. בחרו את הדרך המתאימה ביותר עבור כיתתכן:

- כל תלמיד כותב חידה על פתק. לאחר מכן מקריאים בכל פעם את אחת החידות והתלמידים מחפשים את התשובה.
- עבודה בזוגות: כל אחד נותן משימה לחיפוש לשני.
- עבודה בקבוצות: תחרות בין הקבוצה מי מוצא ראשון את הפתרונות. סבב בין התלמידים בכל פעם אחד אחר אומר משימה לחיפוש.

❖ **הצעות להרחבת הלמידה: ספרי לימוד העוסקים בנושא**

- "יוצאים מהמפה" (מטח) מקרא מפה (עמודים 63-60), כיוונים במפה (עמודים 77-64) https://school.kotar.cet.ac.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=95761574#1.524.6.default
- חוברת תרגול לספר הלימוד יוצאים מהמפה: (עמודים רלוונטיים: 37-31) https://storage.cet.ac.il/ofek/geo/mapa-tirgul.pdf

שטחים ייחודים במועצה

יחידה 3 שיעור 2

מטרות השיעור

- ✓ חשיפה לסוגים שונים של שטחים הקיימים במועצה: תיירות/ התיישבות/ חקלאות/ יערות/ מסחר.
- ✓ הבנת חשיבותם של השטחים השונים לקיומה של המועצה.

מבנה השיעור (90 דק'):

חלק 1 – למידה בקבוצות התמחות (30 דק')
חלק 2 – למידה בקבוצות האם (30 דק')
חלק 3 – תוצר קבוצתי (30 דק')

דגשים לקראת השיעור:

שיעור זה בנוי עבור 90 דק'. בשיעור זה נחשפים התלמידים למגוון סוגי השטחים הקיימים במועצה: שטחי התיישבות, שטחי חקלאות, שטחי תיירות, שטחי יערות ושטחי מסחר (עסקים).

שיעור זה בנוי על פי **מודל ג'יקסו-** מודל ללמידה שיתופית. מומלץ מאוד להיכנס ולקרוא על המודל לפני הכנת השיעור והעברתו: https://did.li/RWONf

שיעור זה יהיה מחולק לשלושה שלבים על פי המודל:

1- למידת בקבוצת התמחות
2- למידת עמיתים
3- הכנת תוצר קבוצתי

מהלך השיעור:

חלק 1 – למידת בקבוצות התמחות (30 דק')

שלב א: חלוקה לקבוצות "אם"

מחלקים את הכיתה מראש ל5 קבוצות למידה בנות 5-6 תלמידים. קבוצות אלה נקראות "קבוצות אֵם". החלוקה צריכה להיות הטרוגנית ככל הניתן (שילוב של תלמידים חזקים, בינוניים וחלשים יחד).

← **הסבר למורה:** בשלב זה עדין אין למידה בקבוצות האם, רק מתבצעת החלוקה אליה. הלמידה בתחילה מתקיימת בקבוצות ההתמחות.

שלב ב: למידה בקבוצות "התמחות"

לאחר החלוקה לקבוצות האם יש ליצור קבוצות "התמחות"- קבוצה בה נמצאים נציגים מכל אחת מקבוצות האם ויחד הם לומדים תחום התמחות אחד. כל אחת מקבוצות ההתמחות לומדת יחד את אחד מסוגי השטחים הקיימים במועצה (תיירות/ חקלאות/ התיישבות/ יערות/ עסקים).

כל אחת מקבוצות ההתמחות מתיישבת יחד סביב שולחן ומקבלת את אחד מדפי המידע על סוגי השטחים הקיימים במועצה ואת דף השאלות המנחות (מופיע בנספחים). כל תלמיד מקבל דף מידע ודף שאלות אישי כדי שיוכל אח"כ לחזור איתם אל קבוצת האם שלו.

על גבי הלוח כותבים את חמשת סוגי השטחים שיש: התיישבות, עסקים, תיירות, יערות, חקלאות. מסבירים לכל קבוצה על איזה סוג שטח היא ברגע חוקרת ומנחים אותם כי עליהם לקרוא את דף

המידע ואת דף השאלות ולנסות לחשוב יחד על התשובות האפשריות. לאחר מכן הם יצטרכו להעביר את המידע שעליו דיברו לקבוצת האם שלהם.

← **דגש למורה:** חשוב להבין כי אין במשימה זו תשובות נכונות או לא נכונות אלא מקום לשיח, שיתוף, הבעת דעה וחשיבה משותפת של התלמידים בקבוצות. חשוב להסתובב בין הקבוצות ולעזור לקדם את הדיון והשיח הקבוצתי.
← **חשוב לבדוק שהילדים מכירים ומבינים את פירוש המילה "תיירות"**.

חלק 2 – למידה בקבוצות האם (30 דק')

שלב א: למידת עמיתים
לאחר סיום הלמידה בקבוצות ההתמחות השונות, כל אחד מהתלמידים חוזר לקבוצת האם שלו. כעת עורכים סבב בין התלמידים בקבוצה בה כל אחד משתף את שאר חברי הקבוצה במידע אותו למד ובתשובותיו לשאלות.

חלק 3 – תוצר קבוצתי (30 דק')

שלב א: דירוג חשיבות השטחים
מסבירים לקבוצות כי כעת עליהן להחליט ולדרג את חמשת סוגי השטחים על פי רמת החשיבות שלהם לקיומה של המועצה בעיניהם. מהו השטח החשוב והמשמעותי ביותר ומי הכי פחות משמעותי.

שלב ב: הכנת תוצר קבוצתי
כעת כל קבוצה צריכה להכין תוצר המציג את סוגי השטחים השונים הקיימים במועצה ואת החשיבות שלהם למועצה. כלומר- בתוצר צריכה להיות התייחסות לכל סוגי השטחים ולרמת החשיבות שלהם בהשוואה אחד לשני.
← **הסבר למורה:** התוצר צריך להציג את החלטת הקבוצה על פי הדירוג אותו כתבו. צריכה להיות התייחסות לכל השטחים השונים בתוצר על פי החשיבות שלהם.

<u>רעיונות לתוצרים אפשריים:</u>
- תרשים עוגה המחולקת על פי אחוז החשיבות של כל שטח.
- שיר המתייחס לסוגי השטחים השונים וחשיבותם.

שלב ג: שיתוף התוצרים
עורכים סבב בו כל קבוצה מציגה את הדירוג עליו החליטה ואת התוצר אותו הכינה. אפשר יחד להכין דירוג כיתתי על פי ההחלטות של כל קבוצה.
- את התוצרים כדאי להציג בכיתה כחלק מקיר הלמידה הנושאי.

יערות במועצה האזורית גזר

יער לח"י ומאגר איילון

יער לח"י הוא יער קטן, הממוקם מדרום מזרח למושב משמר איילון, ממזרח לכביש 424. היער ניטע על שטחו של הכפר אל קובאב, שננטש ונהרס במלחמת העצמאות. מאגר איילון שוכן בתוך יער הלח"י. זהו מאגר ענק מרהיב, עם סכר בצדו שבחודשי החורף והאביב מוקף שקדיות, רקפות וכלניות.

מאגר איילון נמצא ממש במרכזה של שפלת יהודה בין מנזר לטרון לעיר רמלה, וממלא תפקיד חשוב-בחורפים גשומים הוא מרכז ואוגר את כל הגשמים לפני שהם זורמים ומתנקזים לנחל איילון. בבניסה ליער נמצאת אנדרטה חשובה המנציחה את חללי הל"חי (לוחמי חירות ישראל שפעלו נגד המשטר הבריטי לפני הקמת מדינת ישראל). במקום נמצאים שרידי בוסתנים עתיקים שנטעו פה בעבר הרחוק וכן עצים עבי כרס כגון: שיזף מצוי, ברושים.

מתוך האתר: https://baliletayel.co.il/

יער המגינים

בגבעות השפלה היורדות ודועכות לעבר תל גזר נטעה קק"ל את יער המגינים, המשתרע על פני 3,500 דונם. היער נושק ליישובים כרמי יוסף, כפר בן נון ובקוע. השם "יער המגינים" מעיד שהיער מוקדש לזכר הנופלים במערכות ישראל. בתוך היער נמצאות אנדרטאות רבות המנציחות לוחמים בודדים וקבוצות שלחמו יחד. בנקודה מרכזית ביער, ניצב גלעד "משבר לתקווה", המנציח את זכרם של 436 ניצולי השואה שעלו ארצה ונפלו בקרבות מלחמת העצמאות. הדרכים הראשיות ביער סלולות ועבירות לרכב פרטי. אפשר לפנות מהן לפינות נסתרות ולשוטט ברגל בשבילים מבודדים, המעניקים תחושה של אינטימיות. ראשי הגבעות מעניקים תצפיות יפות לעבר עמק איילון והרי יהודה. בתוך היער ישנו סלע שעליו חרוט בעברית הכיתוב "תחום גזר" והמילה "אלקיוס" (אלחנן) באותיות יווניות. נראה כי הסלע בא לציין את שמו של בעל הקרקע שגבלה בעיר גזר. נראה כי הכתובת נכתבה בתקופה החשמונאית (המאה השנייה לפני הספירה).

מתוך האתר: https://www.eyarok.org.il/

יער חולדה

עם מותו של הרצל (1904) הוחלט לנטוע יער על שמו בחוות חולדה, ממזרח לרחובות. בעבודות הנטיעה, שהחלו ב-1908, ניטעו כרם זיתים בן 12 אלף שתילים, כרם גפנים ומטעי שקד ומשמש. מלחמת העולם הראשונה ומכת ארבה השמידו רבים מן העצים. לאחר המלחמה ניטעו עצים אחרים במקומם.

בין עצי היער שוכן "בית הרצל", ששימש משכן לאנשי חוות חולדה שעמדו בגבורה במאורעות תרפ"ט נגד תוקפיהם. לא הרחק מן הבית הוצבה אנדרטת חולדה, מעשה ידיה של הפסלת הנודעת בתיה לישנסקי.

קרן קימת לישראל טיפחה את היער וגיוונה את מיני העצים שבו, הוסיפה לו שולחנות פיקניק, ברזי מים ומתקני שעשועים. בין אתרי היער סובב מסלול משולט, להנאת המבקרים.

יער הרצל ביום הוא חורשה נעימה, פינת חמד לבילוי ואתר זיכרון לגבורת היישוב היהודי.

מתוך האתרים: https://www.eyarok.org.il// https://www.kkl.org.il/

דף לימוד- שטחיים ייחודיים במועצה:

יערות

שם התלמיד/ה: _____

הנחיות ללמידה: יחד עם קבוצת ההתמחות עליכם לקרוא את דף המידע שקיבלתם. לאחר קריאת המידע, קראו את השאלות הבאות, נהלו שיח ודיון משותפים וכתבו את תשובותיכם.

♥ **שימו לב-** אין תשובה אחת נכונה! כל אחד יכול לחשוב קצת אחרת. לאחר שתסיימו לענות על השאלות, חזרו לקבוצת ה"אם" שלכם ושתפו אותם במידע החדש אותו למדתם.

1. דבר מיוחד ביער לח"י: _____
_____

2. דבר מיוחד ביער המגינים: _____
_____

3. דבר מיוחד ביער חולדה: _____
_____
_____

4. מדוע חשוב שיהיו בשטח המועצה יערות? במה הם תורמים לחיים במועצה?
_____
_____
_____
_____

5. מה היה קורה אם לא היו יערות במועצה?
_____
_____
_____
_____

6. האם לדעתכם כדאי וחשוב להשקיע אנרגיה ביערות? לשמור עליהם? מדוע
_____
_____
_____
_____

דוגמאות לתיירות במועצה האזורית גזר

בוסתן שושן מושב מצליח

בוסתן שושן שבמושב מצליח הוא מהמקומות הקסומים האלה, שנעים להיות בהם, להתהלך בין העצים ולהתרשם מהאהבה ומההשקעה העצומה וכמובן לשמוע את סיפור המקום. הבוסתן הוא למעשה גן הנצחה והגשמת חלומם של עמרם, זיוה ואריה שושן ז"ל, אנשי חינוך שרצו להקים בוסתן שבו עצי פירות אקזוטיים מכל העולם ומחנך לאהבת האדם, הטבע, הנתינה ואהבת האחר. עמרם עלה ממרוקו בגיל 14 עם משפחתו. מגיל צעיר הוא היה מחובר לעבודת האדמה ולהוראה ולאחר השירות הצבאי יצא ללמוד בסמינר למורים בנהלל, שם פגש את זיוה ונישא לה. הוא הקים וניהל את בית הספר האזורי ולאחר כמה שנים נתבקש לחזור למשק המשפחתי במצליח.

את הסיפור על משפחתה מספרת שלומית, ביתם בעיניים נוצצות. "ההורים שלי חלמו על בוסתן תיירותי-חינוכי שבו יתהלכו המבקרים, ילדים כמבוגרים, יקטפו וילמדו על הטבע, ועל האדמה שהיו כה מחוברים אליה". בבוסתן תוכלו לצעוד לצד יותר מאלף עצי פרי ולטעום את פירות העונה ישר מהעץ, לצפות בסרט קצר, לצאת לסיור הכולל הסבר מודרך ומותאם לכל גיל ולכל אדם, וכמובן לטעום את פירות העונה היישר מהעץ. במקום גם מתקיימות מגוון סדנאות ופעילויות כמשחק "חפש את המטמון" בבוסתן, הכנסת עציצים ושתילת צמח עונתי, "גנן ליום אחד"- סדנא לילדים, סדנת בישול מהטבע ועוד.

מתוך חוברת "שביל גזר". התמונה מהאתר: https://www.bustanshoshan.co.il/

גיל תות מושב פתחיה

הכירו את גיל סלמה, המוכר כ'גיל תות', אב לשלושה ילדים בני 17-27 ממושב פתחיה, שמנהל עסק פורח לקטיף עצמי של תותים.

איך התחיל הקשר שלך לחקלאות?

"נולדתי בבית חקלאי. זו המציאות שנולדתי אליה ואני לא מכיר משהו אחר. משחר ילדותי עסקה המשפחה בגידול כרמי ענבים למאכל, ושנים רבות עסקנו ביצוא ענבים, בעקר לאנגליה. כילד ונער מתבגר זה תמיד היה העיסוק של כל המשפחה - סבא, סבתא, הורים וילדים. למרות זאת, בסופו של דבר נשארתי הבן היחיד שהמשיך לעסוק בחקלאות".

למה דווקא תותים?

"לאורך השנים התעניינתי בכל מיני גידולים ואחת לכמה שנים הוספתי גידול מתוך צורך בגיוון ובאתגר חקלאי. לתות שדה הגעתי במסגרת חיפושיי אחרי גידול חדש וחורפי על מנת לייצר הכנסה בחורף. הפעם האתגר החקלאי היה גדול במיוחד. לפני 9 שנים שתלתי חלקה קטנה לצורך לימוד וצבירת ניסיון. זה התחיל בגידול על הקרקע ולאחר שלוש שנים עברנו לגידול בשיטה התלויה בעלת יתרונות רבים, בעיקר היכולת לגדל את הפרי נקי מחומרי הדברה. עוד יתרון של השיטה הוא הנוחות בקטיף עצמי, ועם הזמן, העסק שהיה מבוסס על שיווק לשווקים ולרשתות, נפתחת לקבלת קהל לקטיף עצמי".

מה מושך אליך מבקרים?

"המקום מאפשר הזדמנות מעולה וקלה לתושבים סביבנו להכיר מקרוב את כל תחום החקלאות, להבין הלכה למעשה שריאה ירוקה זה צורך ולא פינוק".

מתוך "גזרי מידע" ספטמבר 2021

פק"ל קפה משמר דוד

בכניסה ליישוב משמר דוד, בפינה קסומה המשקיפה לשדות ומטעי האיזור, תמצאו את פק"ל קפה. עגלת הקפה המתוקה שהקימה יפעת דוד צוקרמן. בגיל 50 החליטה יפעת, גרפיקאית במקצועה, לשנות כיוון ולהגשים את החלום שלה להקים בית קפה משלה שבו תוכל לארח ולשמח אנשים, לא בקניון או במתחם סגור אלא בטבע. כשתגיעו לבקר, תוכלו לראות את הקהילה הקטנה של תושבי הסביבה שנוצרה כאן. חקלאים שמגיעים לאחר חריש הבוקר, הייטקיסטים שמגיעים לכאן לעבוד בטבע, רוכבי אופניים ומטיילים, ואת יפעת מחייכת ומגישה לכל אחד את הקפה והכריך האהוב עליו. קסם!

מתוך חוברת "שביל גזר", תמונות מעמוד הפייסבוק "פק"ל קפה"

דף לימוד- שטחיים ייחודיים במועצה:

<u>תיירות</u>

שם התלמיד/ה: _____

הנחיות ללמידה: יחד עם קבוצת ההתמחות עליכם לקרוא את דף המידע שקיבלתם. לאחר קריאת המידע, קראו את השאלות הבאות, נהלו שיח ודיון משותפים וכתבו את תשובותיכם.

♥ **שימו לב-** אין תשובה אחת נכונה! כל אחד יכול לחשוב קצת אחרת. לאחר שתסיימו לענות על השאלות, חזרו לקבוצת ה"אם" שלכם ושתפו אותם במידע החדש אותו למדתם.

1. דבר מיוחד לגבי בוסתן שושן: _____
_____

2. דבר מיוחד לגבי גיל תות: _____
_____

3. דבר מיוחד לגבי פק"ל קפה: _____
_____
_____

4. מדוע חשוב שיהיו בשטח המועצה מקומות תיירות? במה הם תורמים לחיים במועצה?
_____
_____
_____
_____

5. האם לדעתכם כדאי וחשוב להשקיע מאמץ בהקמה של עוד מקומות תיירות במועצה?
_____
_____
_____
_____

6. נסו לחשוב מה יכולים להיות הקשיים והבעיות בתיירות במועצה?
_____
_____
_____
_____

דוגמאות לישובים במועצה האזורית גזר

קיבוץ נען

קיבוץ נען הוקם בשנת 1930 על ידי חברי תנועת הנוער העובד, הוא אחד הקיבוצים הגדולים בארץ וזה עם מספר הילדים הגדול ביותר בישראל. תולדותיו של הקיבוץ הם חלק מפסיפס התפתחות היישוב העברי טרם הקמת המדינה. רבים ממייסדי הקיבוץ הם שמות מוכרים בכל בית בישראל- ישראל גלילי, מפקד ההגנה והרמטכ"ל הראשון במדינת ישראל במלחמת יום העצמאות, ראש המועצה הראשון של מועצה אזורית גזר וחבר כנסת ושר בממשלות ישראל. מייסד ידוע נוסף הוא המלחין והמשורר דוד זהבי שהלחין וכתב רבים מהשירים המוכרים ביותר בפסקול שירי הקמת המדינה- ניגונים, הליבה לקיסריה (שכתבה חנה סנש) ורבים נוספים. בשנים הראשונות היו בקיבוץ גן ירק, פרדס, רפת, לול, דיר, כרם, מטעים, מסגריה ועוד. בשנת 1949 נוסדה המועצה האזורית ומבנה המועצה היה בקיבוץ נען עד שעבר למקומו הנוכחי בשנת 1982.

הטקסט ערוך מתוך חוברת "שביל גזר". התמונות מאתר: https://amiramorenbikes.com/

מושב ישרש

מושב ישרש הוקם בשנת 1951 על ידי עולים אשר הגיעו ממרוקו. רובם של העולים הגיעו למושב מטעמי ציונות. מקימי המושב לא עסקו בחקלאות מעולם, הם היו בעלי מקצועות חופשיים, אמידים ברובם ולא סבלו מרדיפה בארץ מוצאם. גלעד מסטאי שנולד במושב מספר בגאווה שאותם עולים, בהם אביו ואמו, הפריחו את השממה באזור הספר, שהחיים בו לא היו פשוטים, ולמעשה תושבי ישרש והאזור כולו האכילו מדינה שלמה בפירות וירקות גם בימים של רעב וצנע שהיו בשנותיה הראשונות של מדינת ישראל.

העלייה ממרוקו הפיחה חיים ושגשוג בעשרות השנים הבאות ביישוב. רובם של העולים היו סוחרים אמידים צעירים, חדורי ציונות, ששלטו בשפה הערבית והכירו את המנטליות של השלטונות. מטרתם הייתה הקמת קהילה שתקיים ערכי "תורה ועבודה" המתפרנסת מעבודת כפיים וחקלאות המאמינה שעלייה לארץ, יישובה ובניינה הם שיביאו את הגאולה הנכספת. כיום גרות בישרש כ250 משפחות בהם זוגות צעירים רבים והישוב שוקק ומלא חיים.

מתוך חוברת "שביל גזר"/ התמונה מאתר ויקיפדיה

קיבוץ שעלבים

שעלבִּים הוא קיבוץ דתי אשר הוקם בשנת 1951 על ידי גרעין הנח"ל "שלהבת" של בוגרי תנועת הנוער עזרא, על אדמות הכפר הערבי סַלְבִּית, ששכן במקום עד למלחמת העצמאות, ושימר את שמו של היישוב המקראי "שַׁעַלְבִּים". מטרת המייסדים הייתה להקים משק שמשלב בין הקפדה מלאה על שמירת מצוות התורה, ובין עבודה חקלאית עם ערכים חברתיים של שיתוף וחברות.

אחד הדגלים החשובים של הקיבוץ מראשיתו ועד היום היא ההקפדה על שמירת השמיטה.
עד מלחמת ששת הימים סבלו תושבי היישוב והאזור כולו מפגיעות קשות מצד הלגיון הירדני שישב בסמוך. ב-1962 הוקמה ביישוב ישיבת הסדר בראשות מי שהיה אז רבו של הקיבוץ, הרב מאיר שלזינגר. בהמשך הוקמה על יד הקיבוץ קריית חינוך גדולה - קריית חינוך שעלבים, שכוללת מוסדות לימוד החל בגן הילדים וכלה בכולל ללימוד רבנות ודיינות.

המידע מאתר ויקיפדיה

דף לימוד- שטחיים ייחודיים במועצה:

<u>התיישבות</u>

שם התלמיד/ה: _____

הנחיות ללמידה: יחד עם קבוצת ההתמחות עליכם לקרוא את דף המידע שקיבלתם. לאחר קריאת המידע, קראו את השאלות הבאות, נהלו שיח ודיון משותפים וכתבו את תשובותיכם.

♥ **שימו לב-** אין תשובה אחת נכונה! כל אחד יכול לחשוב קצת אחרת. לאחר שתסיימו לענות על השאלות, חזרו לקבוצת ה"אם" שלכם ושתפו אותם במידע החדש אותו למדתם.

1. דבר מיוחד לגבי קיבוץ נען: _____
_____

2. דבר מיוחד לגבי מושב ישרש: _____
_____

3. דבר מיוחד לגבי קיבוץ שעלבים: _____
_____
_____

4. מדוע חשוב שיהיו בשטח המועצה סוגים שונים של ישובים בעלי אופי שונה זה מזה?
_____
_____
_____
_____

5. האם לדעתכם כדאי וחשוב להשקיע מאמץ בהקמה של עוד יישובים במועצה? מדוע?
_____
_____
_____
_____

דוגמאות לעסקים מקומיים במועצה האזורית גזר

נען דן השקיה קיבוץ נען

בשנת 1937 הוקם בקיבוץ נען מפעל לתבניות מתכת וייצור עגלות וכעבור שנה שינה המפעל את ייעודו למפעל לייצור ממטרות ובהמשך קיבל את השם: "נען מוצרי השקיה". עם השנים הלכה ושודרגה הממטרה, איכותה השתפרה, הומצאו ממטרות הנותנות מענה לחקלאות, לשדות וגם לפתרונות ביתיים. בשנת 2001 מתאחד המפעל עם מפעל "דן ממטירים" מקיבוץ דן והשם שונה ל"נען דן".
בשנת 2007 חברה הודית קונה את הבעלות על המפעל.
המידע מתוך ויקיפדיה, התמונה מהאתר: http://naandanjain.com/?lang=he

חוות המרחב הפתוח מושב כפר שמואל

חוות המרחב הפתוח היא לא עוד חוות סוסים, החווה היא תפיסת עולם והיא בית להרבה אנשים. ד"ר עופר קומרובסקי הוא מי שעומד מאחורי המקום והרעיון, בתוך עולם קסום מוקף בעלי חיים משוחררים במקום בו הזמן עומד מלכת כולם מרגישים שווים וראויים. חוות המרחב הפתוח פועלת בשיתוף עם עמותת גלאו"פ שהוקמה ע"י בוגרי יחידות קרביות במטרה לעזור ולצמצם פערים בחברה. היא מהווה חממה חברתית ייחודית אשר משלבת בני נוער בסיכון, ילדים ובוגרים על הספקטרום האוטיסטי ובני שירות בעלי צרכים מיוחדים ביחד עם קהילה "נורמטיבית" לעשיה משותפת, שילוב זה מאפשר צמיחה אישית, קבוצתית וקהילתית.

בחווה אפשר למצוא בית ספר לרכיבה טיפולית, בית ספר לרכיבה ספורטיבית ותחרותית, קייטנות ומחנות קיץ לילדים ונוער גם לילדים עם צרכים מיוחדים, מרכז יום לאנשים עם צרכים מיוחדים, מדשאות, פינות ישיבה, אזורים מוצלים, מתקני משחקים, פינות ליטוף ומאהל בדואי.
מתוך אתר המועצה

יקב בזק כרמי יוסף

יקב בזק הוא יקב בוטיק הממוקם בישוב כרמי יוסף ומייצר יינות איכות מהכרם המשפחתי. היקב הוקם בשנת 2008 על ידי חנן ומלכה בזק, אגרונומים בעלי תואר שני אשר הכירו בפקולטה לחקלאות והקימו יחד בית ומשפחה בכרמי יוסף. תהליך בניית היקב וייצור היין התחיל בשנת 2007 כתחביב של חנן והמשפחה. בשנים הראשונות היין סופק למשפחה וחברים בלבד. חנן צבר את ניסיונו מחברו הטוב שלמה כהן ז"ל, שהיה מנהל מכון היין הישראלי. כיום היקב מייצר כ 10,000 בקבוקים בשנה במגוון רחב של זנים. יין איכותי שנעשה בקפידה, משלב טיפולים אגרוטכניים ברמה גבוהה בכרם, דרך הגידול הייחודי ועד לבציר עצמו ויצירת היין. היקב נמצא במרתף הבית שבכרמי יוסף כל חבית וכל בקבוק עובר תהליך קפדני ואינטימי.
המידע הועתק מהאתר: https://www.bazakwinery.com/

דף לימוד- שטחיים ייחודיים במועצה:

<u>עסקים מקומיים</u>

שם התלמיד/ה: _____

הנחיות ללמידה: יחד עם קבוצת ההתמחות עליכם לקרוא את דף המידע שקיבלתם. לאחר קריאת המידע, קראו את השאלות הבאות, נהלו שיח ודיון משותפים וכתבו את תשובותיכם.

♥ **שימו לב-** אין תשובה אחת נכונה! כל אחד יכול לחשוב קצת אחרת. לאחר שתסיימו לענות על השאלות, חזרו לקבוצת ה"אם" שלכם ושתפו אותם במידע החדש אותו למדתם.

1. דבר מיוחד לגבי נען דן השקיה: _____
_____

2. דבר מיוחד לגבי חוות המרחב הפתוח: _____
_____

3. דבר מיוחד לגבי יקב בזק: _____
_____
_____

4. מדוע חשוב שיהיו בשטח המועצה עסקים מקומיים? במה הם תורמים לחיים במועצה?
_____
_____
_____
_____

5. האם לדעתכם כדאי וחשוב להשקיע מאמץ בהקמה של עוד עסקים במועצה?
_____
_____
_____
_____

6. נסו לחשוב באיזה תחומים יכולים להיות עסקים במועצה? (מזון.. ציוד.. ועוד)
_____
_____
_____
_____

דוגמאות לחקלאות במועצה האזורית גזר

כרם בן נון- כרם משפחתי וייחודי כפר בן נון

אזור גזר ידוע כאזור גידול גפנים מזה מאות שנים. כבר בתקופת המקרא ישנן עדויות לגידול ענבים שהיוו את הבסיס לתעשיית היין האיכותי סביב תל גזר מתקופת מלכות שלמה ועד היום. בסיור בסביבת תל גזר ניתן למצוא עדויות ליקבים וגתות שיועדו לעשיית יין בימי קדם. בעקבות פריחת יקבי הבוטיק והכרמים, ועם תחייתה של תעשיית שמן הזית בארץ, חוזר האזור לגדולתו וצובר תאוצה. כפר בן נון בעמק איילון, הוקם בשנת 1952 ונמצא באזור עשיר בהיסטוריה יהודית בת למעלה מ 1000 שנה לפני הספירה.

הכניסה המקורית לכפר הייתה דרך רומאית עתיקה, שחיברה בין דרך המלך באזור הרי ירושלים לכביש לדרך הים. דרך זו עברה בסמוך לגבעה הסמוכה ליקב בן-נון, שם התגלו שתי גתות יין עתיקות. אחת הגתות זוהתה ע"י מומחים כגת מסוג משטח דריכת ענבים מתקופת בית ראשון (960 לפנה"ס). הגת השנייה, מהווה עדות מובהקת לקיום ישוב יהודי שעסק בעשיית יין, לפני למעלה מ 2000 שנה, בדיוק במקום בו נמצא כיום כרם בן נון.

מתוך האתר: https://binnunwinery.com/

מחלבת עברי- משפחה של גבינות עזריה

בתחילת שנות ה-50 הגיעו לארץ סבא וסבתא דוד ולואיזה עברי והקימו במושב עזריה משק קטן בין שדות ירוקים בו גידלו פרות, כבשים, עיזים ותרנגולים. סבא וסבתא חלבו את הפרות והצאן ומכרו את מרבית החלב. מהחלב שהשאירו לעצמם ייצרו גבינות על פי המסורת העירקית לשימוש משפחתי. בתחילת שנות ה-80 נכנס אליהו, בנם של דוד ולואיזה עברי עם אשתו שולה והחלו לייצר גבינות גם לפרנסתם.

<u>אז איך שולה ואליהו עברי ייצרו פעם את הגבינות?</u>

ראשית, לאור הביקוש הרב בקניית הגבינות שהכינו נלקחו כל ציפיות הכריות שבביתם לטובת הפרדת הנוזל מהגבן. בסאות הפלסטיק שבחצר הונחו זה על זה כשביניהם הונחו שקיי הגבינה וכך, בעזרת הלחץ שנוצר מערימת הכיסאות כל מי הגבינה יכלו לצאת מהגבן. תהליך חימום הגבינה התרחש באוטו ישן עם חלונות גדולים שהוסב למטרה הזאת בדיוק והפך להיות כמו חממה מותאמת להבשלת הגבינות. העסק גדל מהר וכבוח עזר הצטרפו גם ארבעת ילדיהם לעסק והחלו לבצע שליחויות לבתי הלקוחות. חנות המחלבה נפתחה בסוף שנות ה-90 ולקוחות רבים הגיעו לקנות בחנות וקיבלו בנוסף טעימות מהמאפים עם הגבינות שדודי אפה בטאבון העצים.בהמשך, מיכל יזמה הקמת מטבח חוץ ששם רן ודודי פינקו בקלצונה את האורחים שבאו לקנות במחלבה וכך נוצר לו מנהג הפנינג שישי. כיום, ניתן למצוא בחנות סוגים רבים של גבינות שפותחו בשילוב בין מתכונים מסורתיים וטכנולוגיה חדשנית.

הועתק מתוך האתר: https://ivry-dairy.co.il/

משק לין- משק דבורים משפחתי כפר ביל"ו

משק לין הינו משק בוטיק משפחתי מכפר ביל"ו העוסק בגידול דבורים ובייצור מגוון רחב של מוצרים טבעיים-ארץ ישראליים. במשק לין, מאמינים שבריאות טובה מבוססת על מזון בריא, טבעי, המיוצר מחומרי גלם איכותיים בתהליכים פשוטים. מגוון המוצרים כולל: דבשים, רטבים, ממרחים ומעדנים (על בסיס דבש וסילאן תמרים), טחינות ומוצרי בריאות מהכוורת. במשק מטפלים בדבורים במסירות והן משיבות אהבה בצורת יצור דבש טבעי, טהור, טעים ומזין. המשק מטפל ומטפח כ- 1000 כוורות הפזורות ברחבי הארץ, מרמת הגולן דרך הרי ירושלים ואתרים נוספים בארץ בהתאם לעונות הפריחה של הצמחים.

ביום, משק לין היא אחת היצרניות המובילות בישראל בתחום מוצרי הדבש והאוכל הטבעי, עם התמחות במוצרים חדשניים המבוססים על דבש פרחי בר וחומרי הגלם המופלאים של הכוורת. כל מוצר מעוצב באהבה, ללא חומרים משמרים, כימיקלים וממתיקים מלאכותיים. במשק הוותיק בכפר ביל"ו נמצאת המכוורת ומרכז המבקרים המציע מגוון פעילויות לימודיות ומהנות לקבוצות ילדים, מבוגרים ולמשפחות בנושא עולם הדבורים המופלא.

הועתק מתוך האתר: https://www.linfarm.co.il/

דף לימוד- שטחיים ייחודיים במועצה:

<u>חקלאות</u>

שם התלמיד/ה: _____

הנחיות ללמידה: יחד עם קבוצת ההתמחות עליכם לקרוא את דף המידע שקיבלתם. לאחר קריאת המידע, קראו את השאלות הבאות, נהלו שיח ודיון משותפים וכתבו את תשובותיכם.

♥ **שימו לב-** אין תשובה אחת נכונה! כל אחד יכול לחשוב קצת אחרת. לאחר שתסיימו לענות על השאלות, חזרו לקבוצת ה"אם" שלכם ושתפו אותם במידע החדש אותו למדתם.

1. דבר מיוחד לגבי כרם בן נון: _____
_____

2. דבר מיוחד לגבי מחלבת עברי: _____
_____

3. דבר מיוחד לגבי משק לין: _____
_____
_____

4. מדוע חשוב שיהיו בשטח המועצה שטחי חקלאות? במה הם תורמים לחיים במועצה?
_____
_____
_____
_____

5. האם לדעתכם כדאי וחשוב להשקיע מאמץ בהקמה של עוד שטחי חקלאות במועצה? מדוע?
_____
_____
_____
_____

6. אילו שטחי חקלאות אתם מכירים מהישובים שלכם?
_____
_____
_____
_____

ההיסטוריה של המועצה, מה היה כאן לפני?

יחידה 4 שיעור 1

מטרות השיעור

- ✓ הכרת ההיסטוריה של המועצה לפני קום המדינה ובמהלכה.
- ✓ חשיפה לאירועים משמעותיים בהיסטוריה של המועצה: הקמת הישובים, מלחמות, קרבה לגבולות המדינה.

מבנה השיעור (90 דק'):

חלק 1 - פתיחה (10 דק')
חלק 2 - למידה בקבוצות "חברותא" (30 דק')
חלק 3 - הכנת תוצר (25 דק')
חלק 4 - הצגת תוצרים (25 דק')

דגשים לקראת השיעור:

שיעור זה בנוי עבור 90 דקות, להחלטתכן אפשר לקיים אותו בזמן קצר יותר ואפילו להקדיש לו יותר משיעור אחד כך שכל קבוצה תקרא ותלמד על יותר מאירוע אחד.

- השיעור בנוי כלמידה בקבוצות **"חברותא"-** שיטת לימוד זו היא למידה שיתופית בזוגות או בקבוצות קטנות. בשיטה זו הקבוצה לומדת בקצב לימוד אישי המתאים לה באמצעות טקסט. בדרך לימוד זו אין מבוגר המלמד את החומר והקבוצה לומדת אותו באמצעות קריאה, התבוננות ושיח בין המשתתפים.
- **הכנות לקראת השיעור:** חלוקת התלמידים לקבוצות למידה בנות 3-5 משתתפים.
- **עזרים נדרשים:** הדפסת דפי לימוד לכל קבוצה, הבאת ציוד יצירה להכנת תוצרים (מספרים, דבק, צבעים, עיתונים, בריסטולים ועוד).

מהלך הפעילות:

חלק 1 – פתיחה (10 דק')

שלב א: חידון נכון/ לא נכון

מחלקים לכל תלמיד פתק ירוק ופתק אדום. מסבירים כי כעת תקריאו משפטים שהם או נכונים או לא נכונים. כל תלמיד צריך להחליט האם המשפט שנאמר נכון או לא. אם המשפט נכון- מרימים את הפתק הירוק, אם המשפט לא נכון- מרימים את הפתק האדום.

לאחר כל משפט אפשר לשאול את התלמידים מה ידוע להם לגביו, מדוע בחרו להרים את הפתק שהרימו וגם לספר מידע נוסף על סמך הידע ברשותכן.

- כל הישובים במועצה היו קיימים עוד לפני הקמת המדינה (לא נכון)
- המועצה יושבת באזור מאוד חשוב, את הדרכים לירושלים (נכון)
- רק קיבוצים היו קיימים לפני קום המדינה (לא נכון)
- המועצה הוקמה רק אחרי הקמת המדינה (נכון)
- כבר כשהמועצה הוקמה היו בה 25 יישובים (לא נכון)
- הרבה מיישובי המועצה היו קרובים פעם לגבול עם ירדן (נכון)
- חלק מהיישובים במועצה הוקמו כדי להגן על גבולות המדינה (נכון)

חלק 2 - למידה בקבוצות "חברותא" (30 דק')

שלב א: חלוקה לקבוצות
מחלקים מראש את הכיתה לקבוצות למידה בנות 3-5 משתתפים. בחלוקה כדאי לשים לב ליצירת קבוצות המאפשרות למידה שוויונית ומכבדת ולא מצב בו הלמידה מובלת בהכרח על ידי תלמיד אחד וכי הקבוצה מסוגלת להחזיק למידה עצמאית.

שלב ב: עבודה בקבוצות לימוד
כל קבוצה מתיישבת באזור נפרד (בכיתת הלימוד או במרחבים מחוץ לה). במרכז מניחים את דף הלימוד. מסבירים לקבוצה כי כעת עליהם להתבונן על דף המידע אותו קיבלו, לקרוא את השאלות המופיעות בו ולנסות לחפש תשובות לשאלות באמצעות המידע המגוון המופיע על גבי דף המידע.

<u>רצף פעולות למידה בחברותא:</u>
1. קריאת השאלות המופיעות בדף המידע
2. חיפוש תשובות וקריאת המידע המופיע על גבי הדף
3. שיחה קבוצתית בעקבות השאלות
4. הכנת תוצר קבוצתי והצגתו בפני הכיתה

חלק 3 - הכנת תוצר קבוצתי (25 דק')

כל קבוצה חושבת יחד על תוצר אותו הייתה רוצה להכין בעקבות הלמידה על אחד מהאירועים בהיסטוריה של המועצה. התוצר יכול להיות מגוון וכדאי לעודד את הקבוצות ליצירתיות בתכנון ובהכנת התוצר.

רעיונות לתוצרים:
- כתיבת שיר
- כתיבת סיפור קצר
- המחזת הצגה קצרה
- הכנת קולאז' בעקבות האירוע
- כתיבת ריאיון עם אחת מהדמויות מהאירוע

חלק 4 - הצגת תוצרים בכיתה (25 דק')

כל קבוצה מציגה את התוצר אותו הכינה בפני הכיתה. מומלץ להכין קיר עליו תולים את תוצרי הקבוצות.

← **שימו לב:** במידה ולא נותר זמן להצגת התוצרים בשיעור, אפשר לקיים חלק זה בשיעור אחר.

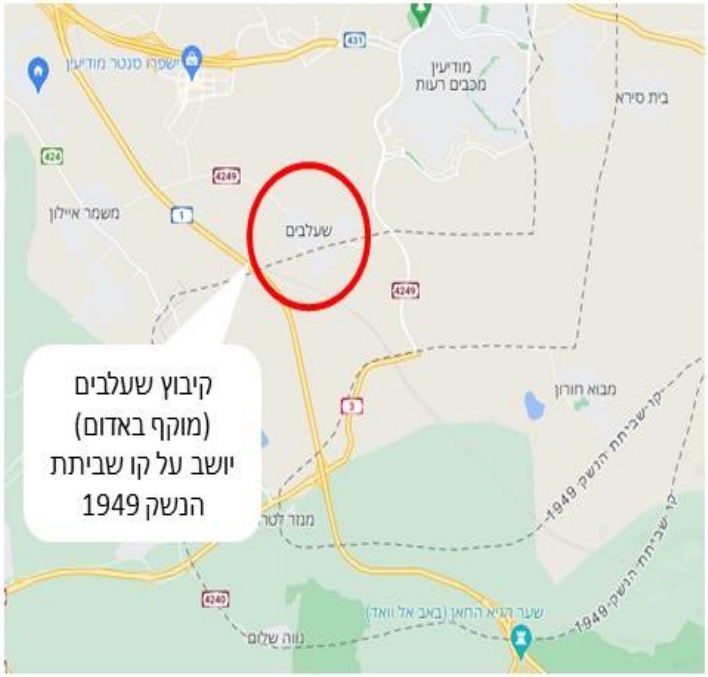
"קרב הטרקטורים" בשעלבים 1956

קיבוץ שעלבים הוקם בשנת 1951 והיה יישוב בודד שהוקם כחלק ממערך הגנה אל מול קו הגבול עם ירדן שהיה נמצא קרוב. בין ישראל וירדן נוצר שטח שנקרא "שטח הפקר" כלומר הוא לא היה שייך לאף אחד מהמדינות, קו גבול זה נקרא: "קו שביתת הנשק 1949".

בשנת 1956 התחיל "קרב" בין הקיבוצניקים בשעלבים ובין הירדנים. אותה שנה הייתה שנת שמיטה בה יהודים לא נוהגים לחרוש את השדות. הירדנים רצו לנצל מצב זה, לחרוש את השדות שבשטח ההפקר וכך להשיג את השליטה בהם. כך יצא שחקלאי הקיבוץ קיבלו אישור מיוחד מרב הקיבוץ, מאיר שלזינגר והרב הצבאי שלמה גורן, לצאת ולבצע חריש נגדי ביום שבת. וכך, ערב ששת הימים יצאו לוחמי הטרקטור שהגיעו משעלבים וקיבוצי הסביבה בעשרות טרקטורים והחלו לחרוש. כשיצאו הירדנים לחריש חרשו במקביל אליהם הישראלים, חוסן חברתי ואומץ לב אמיתי. ואיך הסתיימה מלחמת הטרקטורים? בשלב מסויים פתחו הירדנים בירי ומהר מאוד הגיב הקיבוץ בירי בתגובה. אז הסיגו הירדנים את הטרקטורים ונצרו את האש ולאחר מכן גם הצד הישראלי. חוסן כזה של אזרחים- קיבוצניקים דתיים, חלוניים מנחשון וחולדה- כולם יחד כאזרחים יצאו להילחם על אדמת ישראל בנחישות עם סיכון עצום, כי רק נחישות כזו- ננצח, וההיסטוריה הוכיחה זאת. אנשי הקיבוץ קוראים לאירוע "נס ששת הימים".

הטקסט ערוך מתוך חוברת "שביל גזר"

התמונה מארכיון קיבוץ נחשון

שאלות לדיון:

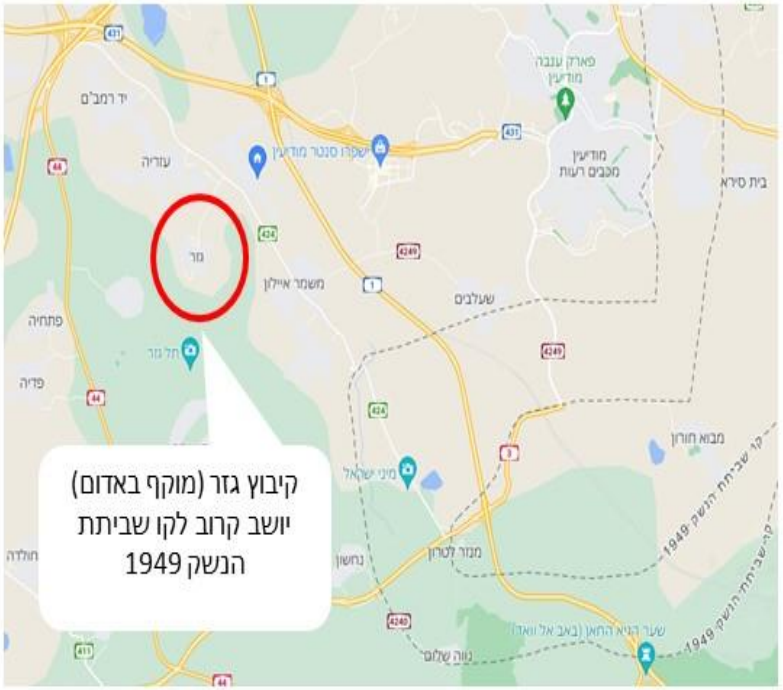
1. מדוע האירוע נקרא "קרב הטרקטורים"?
2. האם האנשים הללו היו באמת חיילים?
3. מה מיוחד בקרב הזה?
4. איך לדעתם זה מרגיש לגור קרוב לקו גבול?

קיבוץ גזר במלחמת העצמאות 1948

קיבוץ גזר הוקם בשנת 1945 על ידי חברים וחברות של קבוצת הדסה שהגיעו מאירופה להתיישבות באזור בסמיכות ליישובים ערביים ועל הדרך לירושלים. קיבוץ גזר גם סיפק מקום מנוחה עבור חלק מהשיירות בדרכן לירושלים הנצורה כאשר לא ניתן היה עוד לעבור דרך רמלה. בקיבוץ זה התחולל אחד הקרבות הקשים ביותר במלחמת העצמאות, כאשר 400 חיילי הלגיון הירדני הגיעו ב 10 ליוני 1948 מגובים בטנקים, שריוניות ומאות מתושבי כפרי וערי הסביבה הערביים ופשטו על הקיבוץ. ל 68 מגיני ומגינות הקיבוץ לא נותר סיכוי, והקיבוץ נכבש בתוך ארבע שעות בלבד. מ-68 המגינים, חברי הקיבוץ וחיילי גבעתי, נפלו 29 ו-30 נלקחו לשבי הירדני. לאחר הכיבוש עזב חיל הלגיון את גזר ובתי הקיבוץ נבזזו בידי ערביי הסביבה. עוד באותו ערב נשלחה יחידה מחטיבת יפתח למקום ושחררה את קיבוץ גזר.

הטקסט ערוך מתוך חוברת "שביל גזר"

הורה ביום העלייה על הקרקע. 11.3.1945
התמונה מארכיון הקיבוץ

הקמת קיבוץ גזר בשנת 1945
התמונה מארכיון הקיבוץ

שאלות לדיון:

1. מה מיוחד במיקומו הגיאוגרפי של קיבוץ גזר?
2. מה פירוש המילה "נצורה" נסו לשאול או לחפש במילון.
3. מה פירוש המילה "נבזזו" נסו לשאול או לחפש במילון.
4. מה לדעתכם הייתה התחושה בקיבוץ לאחר המקרה?

בית החמרה קיבוץ נען

אחד המקומות הייחודיים בקיבוץ ואלה המספרים את ההיסטוריה המרתקת של המקום הוא בית החמרה. בית החמרה נבנה בתקופה בה קלט היישוב הצעיר אנשים חדשים ושררו בו דלות ומצוקת דיור. באותה תקופה גרו חברי הקיבוץ באוהלים, בצריפונים ובסככות עץ.

תנאי הדיור הקשים הובילו את המשפחות בן אברהם וגתי, שהיו מרובות ילדים, לרעיון לבנות להן בית דו־משפחתי. המשפחות פנו למזכירות וביקשו אישור לבנות בית מאבני חמרה. לאחר דיונים רבים הסכימה המזכירות לתת אישור לבניית הבית מחוץ לגדר המשק, כולל אישור להקמת הסליק המרכזי בבית החמרה שרק מזכירות הקיבוץ ידעה עליו. הימים ימי טרום הקמת המדינה, ימי שלטון המנדט הבריטי. סליקים רבים שהקים ארגון ההגנה היו פזורים בבל רחבי נען, כולל בתי החברים, ורק מעטים מחברי הקיבוץ ידעו על קיומם.

הסליק הגדול בקיבוץ היה חבוי בפרדס, אך כשגדעו את הפרדס הוחלט להעבירו לבית החמרה המתוכנן. הבית נבנה מאדמת חמרה, מים וקש, ופועלי המתכת של הקיבוץ יצרו מנגנון מתוחכם להסתרת הסליק. מעל המנגנון נבנתה בריכת דגים פסטורלית, ובתוך ברז המים שבמרכז הבריכה הוסתרה ידית הפתיחה של הסליק. מעל הסליק גם נבנו השירותים מתוך מחשבה להסתירו, ואכן, ביום שבת בחודש יוני 1946 פשטו יחידות הצבא הבריטי על היישובים כדי לאתר סליקים ומנהיגים מרכזיים ביישוב. הבריטים חיפשו סליקים ברחבי המשק אך הסליק המרכזי לא נתגלה. בתום המלחמה נחשף סודו של הסליק והוא הפך לבית מגורים לכל דבר, כשמעליו מתנשא עץ הגויאבות המרשים. ביובל השישים לנען הופכים בית החמרה והסליק שבתוכו למוזאון לתולדות נען ומערכות ההגנה והביטחון וחיי היומיום בקיבוץ באותן שנים ומתקיימים בו סיורים מודרכים המספרים את סיפורו המיוחד.

הטקסט ערוך מתוך חוברת "שביל גזר"

שאלות לדיון:

1. בדקו שאתם מבינים את פירוש המילה: "סליק". אפשר לחפש במילון או לשאול.
2. מה מיוחד בבית החמרה?
3. מדוע לדעתכם הסכימה מזכירות היישוב לבנות את הבית?
4. מדוע שמרו את הסליק בסוד?

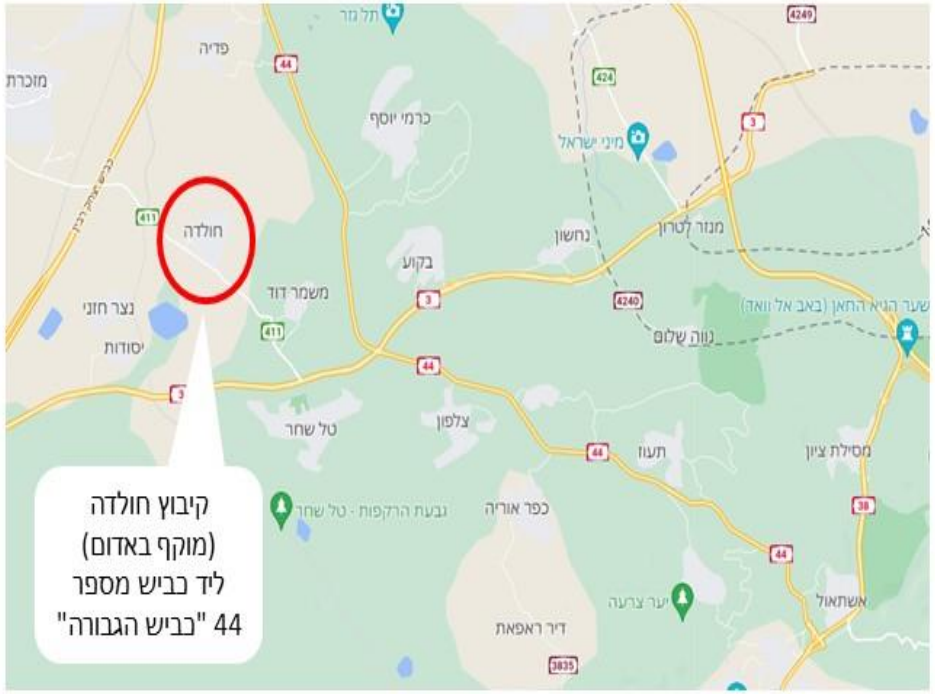

שיירות חולדה

גן לאומי חולדה משתרע סביב אתר ההנצחה לחללי חיל ההנדסה. במרכזו עומדת אנדרטה מרשימה להנצחת חללי חיל ההנדסה. מהמקום הזה יצאו שיירות רכבים כדי להעביר אספקה לירושלים הנצורה במלחמת העצמאות. ובגבעות הסמוכות התמודדו כוחות צה"ל ובראשם חיל ההנדסה עם הכשרת ופריצת דרכי אספקה כדרך בורמה במהלך המלחמה, ולאחריה פריצת דרך הגבורה, הלא הוא כביש 44.

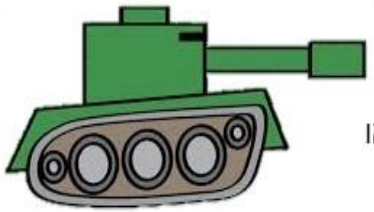
אנדרטת חיל ההנדסה הוקמה בשנת 1950, ומנציחה את סלילתו של "כביש הגבורה", שנחנך ב- 7 בדצמבר 1948 כדרך חלופית לכביש לטרון שהיה חסום למעבר לירושלים. קיבוץ חולדה היה בזמן מלחמת העצמאות תחנה חשובה ומשמעותית של התארגנות הכוחות לפני היציאה לירושלים.

<u>שאלות לדיון:</u>

1. מדוע צריך היה לסלול כביש חדש שיוביל לירושלים?
2. מדוע הכביש נקרא "כביש הגבורה"?
3. מה פירוש הביטוי "נצורה"? נסו לשאול או לחפש במילון
4. איזה אספקה (ציוד) לדעתכם העבירו לירושלים?

ראשי המועצה

יחידה 4 שיעור 2

מטרות השיעור

- ✓ הכרת שבעת ראשי המועצה שביהנו בתפקיד.
- ✓ חשיפה לפעולות משמעותיות של ראשי המועצה בתקופת כהונתם.

מבנה השיעור (45 דק'):

חלק 1 – משחק "כוורת"

דגשים לקראת השיעור:

שיעור זה בנוי עבור 45 דק'. שיעור זה בנוי סביב משחק החידות "כוורת" דרכו נחשפים התלמידים לשבעת ראשי המועצה שביהנו מהקמת המועצה ועד היום.

<u>עזרים נדרשים:</u> לוח כוורת (אפשר להקרין על הלוח או להדפיס על דף A3, פתקי ממו בארבעה צבעים, דף מידע לכל קבוצה.

מהלך השיעור:

חלק 1 – משחק "כוורת" ראשי המועצה

הכנות למשחק:

מחלקים את הכיתה ל3-4 קבוצות ומסדרים את הכיתה כך שכל קבוצה יושבת יחד. לכל קבוצה יש צבע משלה. על גבי הלוח תולים או מקרינים את לוח המשחק "כוורת".

מסבירים לתלמידים כי המטרה של כל קבוצה היא לצבוע את הלוח בכמה שיותר פתקים בצבע שלהם. אפשר גם לאתגר ולהגיד כי המטרה היא ליצור רצף של תאים צבועים בצבע הקבוצה מלמעלה עד למטה.

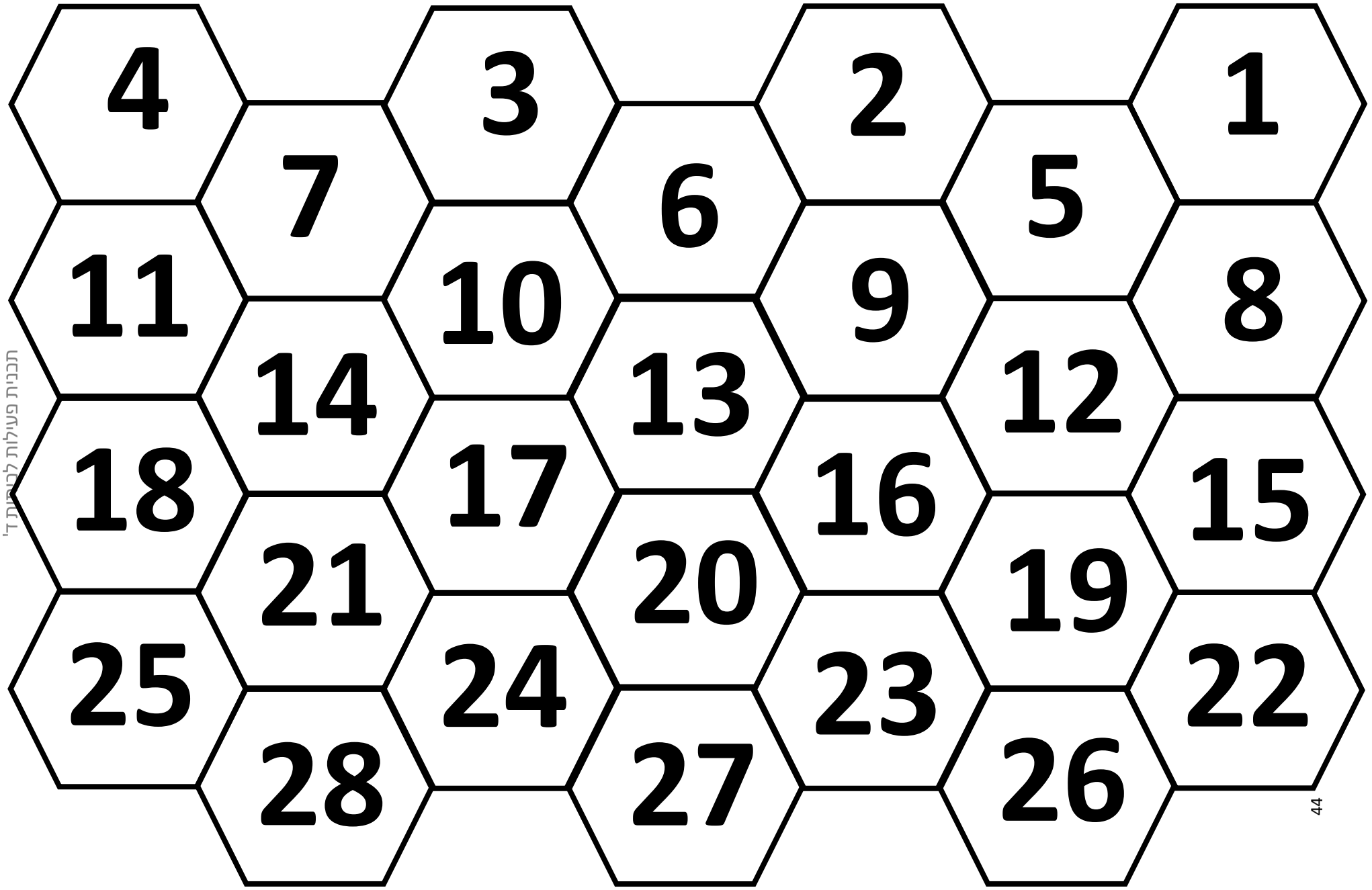
כדי לצבוע תא בכוורת בצבע הקבוצה צריך לענות נכון על שאלה. התשובות לשאלות נמצאות בדף הלימוד. לכל שאלה יש 30 שניות ולאחר מכן התור עובר לקבוצה הבאה, עד שאחת הקבוצות מצליחה לענות. אם התור עבר לקבוצה הבאה והיא הצליחה לענות, יש לה לאחר מכן תור נוסף.

← **דגש למורה-** אפשר לאתגר את המשחק ולתת לתלמידים "זמן למידה" לפני תחילת המשחק כך שלאחר מכן הם יענו רק על סמך הזיכרון ולא באמצעות חיפוש המידע.

חידות:

1. כמה שנים ישראל גלילי מכהן כראש המועצה? (שנתיים)
2. מי מראשי המועצה התחיל במחלקת התחבורה? (פטר וייס)
3. מי מראשי המועצה הוא עורך דין בהכשרתו? (רותם ידלין)
4. באיזה מושב גר עמרם שושן? (מצליח)
5. מאיזה קיבוץ היה אברהם ברטורא? (חולדה)
6. מי היה ראש המועצה הראשון? (ישראל גלילי)

7. מי כיהנו כראשי המועצה 14 שנים? (נפתלי אונגר, עמרם שושן)
8. היכן היה ממוקם מבנה המועצה בתחילת דרכה? (נען)
9. איזה ראש מועצה הגיע מהישוב עזריה? (משה דוקטורי)
10. אילו ראשי מועצה היו בני קיבוצים? (ישראל גלילי, אברהם ברטורא, נפתלי אונגר)
11. באיזה ישוב גדלה רותם ידלין? (כרמי יוסף)
12. באיזה מושב גדל פטר וייס? (משמר אילון)
13. כמה ישובים היו במועצה כשהיא הוקמה? (22)
14. מי היה ראש המועצה שקידם את נושא המיחזור במועצה? (נפתלי אונגר)
15. בתקופת כהונתו של מי הוקם הישוב כרמי יוסף? (משה דוקטורי)
16. איזה ראש מועצה היה בעל ניסיון חינוכי? (עמרם שושן)
17. מי הוביל את הקמת בית הספר הדמוקרטי- מונטסורי במועצה? (רותם ידלין)
18. מי מראשי המועצה היה ממקימי קיבוץ גבעת ברנר? (נפתלי אונגר)
19. מי היה ראש המועצה כשהוקם תיכון "הרצוג"? (עמרם שושן)
20. מי היה סגנו של עמרם שושן? (פטר וייס)
21. כשהישוב בית עוזיאל הוקם בשנת 195, מי היה ראש המועצה? (נפתלי אונגר)
22. מי היה ראש המועצה הראשון שלא היה מקיבוץ? (משה דוקטורי)
23. מי האישה הראשונה שנבחרה להיות ראשת המועצה? (רותם ידלין)
24. מי כיהן בתפקיד ראש המועצה בזמן הרב ביותר? (פטר וייס)
25. כמה ישובים יש במועצה כיום? (25)
26. מי היה ראש המועצה כשהוקם המושב בן נון? (אברהם ברטורא)
27. באיזה שנה הוקמה המועצה? (1949)
28. מי היום מכהן בתפקיד ראשות המועצה? (רותם ידלין)

4
3
2
1
7
6
5
11
10
9
8
14
13
12
18
17
16
15
21
20
19
25
24
23
22
28
27
26

1949-1951: ישראל גלילי

מועצה אזורית גזר מוקמת בשנת 1949. מרכז המועצה נמצא בקיבוץ נען. ראש המועצה הראשון הוא ישראל גלילי שהיה ממקימי קיבוץ נען, חבר ארגון ההגנה ופוליטיקאי.

בשנים אלה יש במועצה 22 ישובים, כ-6000 תושבים ושטחה הוא 125,000 דונם.

בשנים האלה מוקמות כיתות לימוד חדשות, נסללים כבישים חשובים בין הישובים ומוקמים אולפנים ללימוד עברית עבור העולים החדשים.

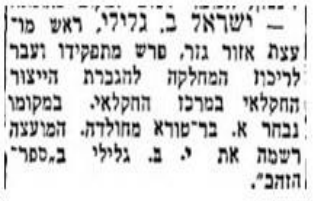
התמונה מאתר ויקיפדיה.

1951-1953: אברהם ברטורא

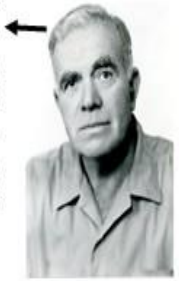
ישראל גלילי פורש מתפקידו ובמקומו נבחר אברהם בר טורא שהיה מקיבוץ חולדה. מספר התושבים במועצה עולה ל7000 תושבים ושטחה גדל ל150,000 דונם. בשנים האלה מוקמים הישובים בן נון, קיבוץ שעלבים והמושבים פדיה ופתחיה.

התמונה מאתר קיבוץ חולדה.

ישראל ב. גלילי, ראש מו"ץ עצת אזור גזר, סרש מתפקידו ועבר לריכוז המחלקה להגברת הייצור החקלאי במרכז החקלאי במקומו נבחר א. בר־טורא מחולדה. המועצה רשמה את י. ב. גלילי ב.ספר־הזהב".

1953-1968: נפתלי אונגר

נפתלי אונגר היה ממקימי קיבוץ גבעת ברנר. בשנת 1952 עבר לקיבוץ נצר סירני. בשנת 1954 נבחר להיות ראש המועצה. הוא כיהן בתפקיד 14 שנים. בתקופת כהונתו הוקם בית הספר האזורי הראשון במועצה בבית חשמונאי. בשנים האחרונות של כהונתו יזם נפתלי הקמה ותפעול של ציוד למחזור אשפה עירונית והפיכתה לקומפוסט איכותי לדישון הפרדסים והמטעים במועצה. בתחום זה הקדים נפתלי את זמן והיה בין הראשונים שהבינו את הצורך המתגבר במחזור אשפה וטיפול בפסולת סביבתית מכל הסוגים. בשנים אלה מוקמים הישובים יד רמב"ם, בית עוזיאל ומשמר דוד.

התמונה באדיבות המשפחה.

המועצה האזורית
ג ז ר
בירכה הוועדה מ"מ ב.ב.ס. נבחר
נפתלי אונגר
לראש המועצה.
המועצה האזורית גזר

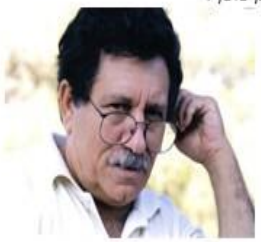
1968-1980: משה דוקטורי

דוקטורי נולד בירושלים ובשנת 1949 יחד עם משפחתו היה ממקימי המושב עזריה. כיהן כחבר מליאת והנהלת מועצה אזורית גזר משנת 1953 היה חבר ועד ויו"ר ועד מושב עזריה. הוא נבחר לשלוש קדנציות כיושב ראש מועצה אזורית גזר וכיהן בתפקיד 12 שנים. בשנים אלו חלו פיתוח ובנייה מואצת במועצה: נסללו כבישים, הותקנה תאורת רחובות, נבנו מועדונים, הוקמו בתי ספר יסודיים, ספרייה אזורית, מגרשי ספורט ומקלטים ציבוריים, הוקם בית העלמין האזורי והחלו לפעול לראשונה קווי תחבורה ציבורית שנכנסו לתוך היישובים. בנוסף דוקטורי היה היוזם והמייסד של היישוב הקהילתי בית חשמונאי ובהמשך פעל להקמת היישוב כרמי יוסף.

קרדיט לתמונה: Shayke77, Cc-by-sa-3.0

1980-1994: עמרם שושן

עמרם שושן נולד במרוקו ועלה לארץ בגיל 14. משפחתו התיישבה במושב מצליח. עמרם היה איש חינוך, מורה ומנהל בתי ספר והתגורר תקופה ממושכת בגליל המערבי. הוא חזר למושב מצליח יחד עם משפחתו ונבחר להיות ראש המועצה בשנת 1980. שושן כיהן בתפקיד 3 קדנציות, 14 שנים. בתקופת כהונתו הוקם תיכון "הרצוג". בשנים אלה עברה המועצה ליישוב בית חשמונאי.

התמונה מאתר "בוסתן שושן".

1994-2018 פטר וייס

פטר וייס עלה לארץ בגיל שנתיים יחד עם משפחתו מצ'כוסלובקיה למשמר איילון, הוריו היו ממקימי הישוב ולאביו הייתה רפת גדולה. פטר גדל והתחנך במועצה. בתחילת דרכו עבד כנהג אוטובוס במועצה ולאחר מכן עבר לנהל את מחלקת התחבורה. בשנת 89 פטר מקבל את סגנות המועצה לצדו של עמרם שושן. פטר כיהן בתפקיד 25 שנים. במהלכן גדל תקציב המועצה באופן משמעותי, הוקמו בתי ספר חדשים, הוקמו גני ילדים נוספים, מתקני ספורט חדשים, בריכות שחיה, גני משחקים. בשנים אלה הושקעו מאמצים רבים בפיתוח התרבות במועצה.

התמונה מתוך סרט הפרידה מפטר וייס.

2018- עד היום: רותם ידלין

רותם ידלין, גדלה בישוב כרמי יוסף. לאחר שירותה הצבאי למדה משפטים ועבדה בעורכת דין. עמדה בראש התכנית 'אוניברסיטה כעם', הייתה חברה בוועד האגודה והוועד המקומי בכרמי יוסף. בשנת 2018 היא חברה למיזם "נבחרת" לקידום מועמדות נשים לתפקידים ציבוריים ובאוקטובר 2018 נבחרה לראשות המועצה האזורית גזר. היא האישה הראשונה המכהנת בתפקיד זה. במהלך ארבעת השנים בהן ידלין ראשת המועצה היא מובילה את הקמת אזור התעשייה המשותף לגזר, רמלה וחבל מודיעין. משקיעה בחינוך- בניית מבנה חדשני, הקמת בית ספר דמוקרטי מונטסורי, פיתוח תשתיות, מבני ציבור ושטחים ציבוריים.

התמונה מאתר המועצה.

2018 — 1994 — 1980 — 1968 — 1953 — 1951 — 1949

אגפי המועצה

יחידה 5 שיעור 1

מטרות השיעור

- ✓ חשיפת התלמידים לאגפי המועצה השונים.
- ✓ הבנת תפקידו וחשיבותו של כל אגף.
- ✓ הכנת התלמידים לקראת ביקור התלמידים במועצה.

מבנה השיעור (60 דק'):

חלק 1 – מבנה המועצה (20 דק')
חלק 2 – תפקידי האגפים השונים (25 דק')
חלק 3 – הכנה לקראת הביקור במועצה (15 דק')

דגשים לקראת השיעור:

- השיעור בנוי עבור 60 דק'. שיעור זה צריך להתקיים לפני הביקור במועצה שמתקיים במסגרת תכנית "נוף ילדותי". במהלך השיעור נחשפים התלמידים לאגפי המועצה השונים ולתחומי האחריות שלהם. לפני העברת השיעור כדאי להתבונן ולהבין גם בעצמכן כיצד נראה המבנה הארגוני של המועצה: https://did.li/vt7YH.
- במהלך השיעור חשוב להסביר ולהנגיש לתלמידים את המבנה הארגוני של המועצה ואת ההבנה כי ישנם אגפים ובכל אגף יש מספר מחלקות, כל מחלקה אחראית על מספר תחומים שונים. (אפשר להקביל למבנה של תנועת נוער/ שכבות בבית ספר). בראש כל מחלקה ובראש של אגף נמצא מי שמוביל ומנהל אותם והוא עובד בכפיפות לראשת המועצה.
- בהמשך המערך ישנה טבלה המציגה את אגפי המועצה, המחלקות ותחומי האחריות. הטבלה נערכה כדי לעזור לכן להכיר ולספר לתלמידים על אגפי המועצה. על פי החלטתכן ניתן לערוך את הטבלה ולהציג אותה לתלמידים לפי צורך.
- ככל הניתן כדאי לחשוף את התלמידים לאתר המועצה בו לכל אגף ומחלקה יש עמוד עם מידע חשוב ורלוונטי על הפעילויות ותחומי האחריות שלהם. במידה ואין אפשרות בביה"ס כדאי לחשוב על משימה לחיפוש בבית.

מהלך השיעור:

חלק 1 – מבנה המועצה (20 דק')

שלב א: סיעור מוחות

מסבירים לתלמידים כי כל מועצה יושבת במבנה מסודר בו יש לה משרדים. המשרדים של המועצה שלנו נמצאים בישוב בית חשמונאי בו יושבים עובדים רבים השייכים לכל מיני אגפים ותפקידים שונים במועצה. שואלים את התלמידים מה לדעתם התחומים בהם התושבים במועצה פונים בבקשה לעזרה וסיוע?
כותבים את תשובות התלמידים על גבי הלוח.

<u>שאלות מנחות לסיוע:</u>

- באילו תחומים אתם נעזרים במועצה כילדים? בשעות הבוקר, אחה"צ.
- באילו תחומים ההורים שלכם נעזרים במועצה? לגבי הבית, תשלומים, מפגעים שונים.

שלב ב: הצגת אגפי המועצה

תולים על גבי הלוח דפים עליהם כתובים אגפי המועצה השונים והמחלקות שנמצאות תחתם (נמצא בנספחים). עוברים על האגפים השונים, ומסבירים כי לכל אגף יש מספר מחלקות הנמצאות באחריותו וכי כל מחלקה אחראית על מספר תחומים שונים. לכל אגף ומחלקה יש דמות שמובילה ואחראית עליה. כל המחלקות וכל האגפים עובדים בשיתוף פעולה כדי לשפר ולהיטיב את איכות החיים של תושבי המועצה.

עורכים סבב קצר ובו מבקשים מהתלמידים לשתף אם יצא להם לשמוע, לראות או להכיר בדרך כלשהי את אחד מהאגפים השונים של המועצה?

חלק 2 – תפקידי האגפים השונים (25 דק')

שלב א: סיטואציות מחיי היום יום

← **הסבר למורה:** בחלק זה מקריאים לתלמידים סיטואציות שונות מחיי היום יום של תושבי המועצה ועליהם לנסות לחשוב ולהבין לאיזה מהאגפים צריך לפנות כדי לפתור את הבעיה או למצוא תשובה לשאלה. אפשר לקיים חלק זה כתחרות בין קבוצות/ דף עבודה קבוצתי/ עבודה אישית. אפשרות נוספת במידת האפשר היא לתת לתלמידים להיכנס לאתר המועצה ולחפש שם את התשובות לשאלות וגם את שמות בעלי התפקידים השונים.

סיטואציות:

- אליה השתתף שנה שעברה בחוג קפוארה. השנה הוא היה רוצה לנסות לבדוק חוג אחר ולהירשם אליו. איזה אגף אחראי על החוגים? איזה מחלקה?
- יותם רוצה לארגן תחרות כדורסל בין ישובים שונים במועצה. איזה אגף אחראי על תחום הספורט? איזה מחלקה?
- גיא חוגג בר מצווה בקרוב והוריו רצו לברר מיהו רב הישוב כדי להתכונן לטקס העלייה לתורה. למי עליהם לפנות כדי לקבל מידע על רב הישוב? איזה אגף? איזה מחלקה?
- עמית היא סטודנטית לתואר ראשון המדעי המחשב. היא שמעה שיש במועצה מלגת התנדבות של פרח והייתה רוצה להצטרף. לאיזה אגף עליה לפנות? לאיזה מחלקה?
- אורית ועמי הם זוג פנסיונרים בני 78. הם מחפשים מקום אליו יוכלו להגיע כדי לשמוע הרצאות מעניינות או לקחת חלק בסדנאות מיוחדות. לאיזה אגף עליהם לפנות? לאיזה מחלקה?
- דנה ראתה פרסום בו מחפשים עובדת חדשה לאחד מאגפי המועצה. איזה אגף אחראי על קיום מכרזי משרות?
- ליאורה רוצה לתכנן ולהקים בישוב שלה גינה קהילתית חדשה לטובת התושבים. מול איזה אגף עליה לעבוד? איזה מחלקה?
- בסוף החופש הגדול רצו דוד ושלום לברר היכן נמצאת תחנת ההסעה שלהם לבית הספר. איזה אגף אחראי על תחום ההיסעים? איזה מחלקה?
- במושב של רון לא הגיעו לאסוף את האשפה ביום הקבוע. למי הוא אמור לפנות, איזה אגף? איזה מחלקה?
- רונית ועופר אוהבים מאוד להכין גלידות בטעמים מיוחדים. מספרים על הגלידות שלהם שהן פשוט מופלאות. לאחרונה הם החליטו להתחיל להכין גלידות בכמויות גדולות יותר וגם למכור

אותן לקהל הרחב. בשביל זה הם צריכים לקבל אישורים שונים ורישיון עסק. לאיזה אגף הם צריכים לפנות? איזה מחלקה?

- עדי וגלי קנו בית חדש באחד מיישובי המועצה ועבור לגור בו לא מזמן. יש להם 3 ילדים: רוני בת 4, הגר בת 7 וירדן בן 14. הם רוצים לקבל מידע על גני הילדים ובתי הספר הקיימים במועצה ולרשום את הילדים שלהם. למי הם צריכים לפנות, איזה אגף? איזה מחלקה?
- ההורים של נועם רוצים לבנות בית חדש. מול איזה אגף הם צריכים להתנהל?

חלק 3 – הכנה לקראת הביקור במועצה (15 דק')

שלב א: הסבר על יום הביקור במועצה

מסבירים לתלמידים על הביקור שמתכונן להתקיים במועצה. מציגים בפניהם כיצד הולך להתנהל היום ומה הם הולכים לעבור בו. כדאי להדגיש את חשיבות היום ואת ההזדמנות המיוחדת שלהם לראות ולהיות חלק מפעילות המועצה.

שלב ב: כתיבת שאלות לקראת הביקור

מניחים את הדפים עליהם כתובים אגפי המועצה השונים על גבי השולחנות ומנחים את התלמידים להסתובב בין הדפים ולכתוב עליהם שאלות או דברים שמעניין אותם לברר ולדעת לגבי העבודה של אותו האגף.

← **דגשים למורה:** אם המשימה מורכבת מדי עבור התלמידים אפשר לקיים אותה בקבוצות או באופן כיתתי כך שהמורה כותבת את הדברים. חשוב לעורר את התלמידים לחשוב כיצד אותו אגף רלוונטי להם ולמשפחות שלהם כדי שיעלו נושאים ושאלות. אם יש אפשרות כדאי לתת לתלמידים להיכנס לאתר המועצה ולעבור בין האגפים השונים המוצגים שם, לראות על מה כל אגף אחראי, תחומים שונים ופעילויות הקשורות אליו.

שלב ג: בחירת אגף לביקור במועצה

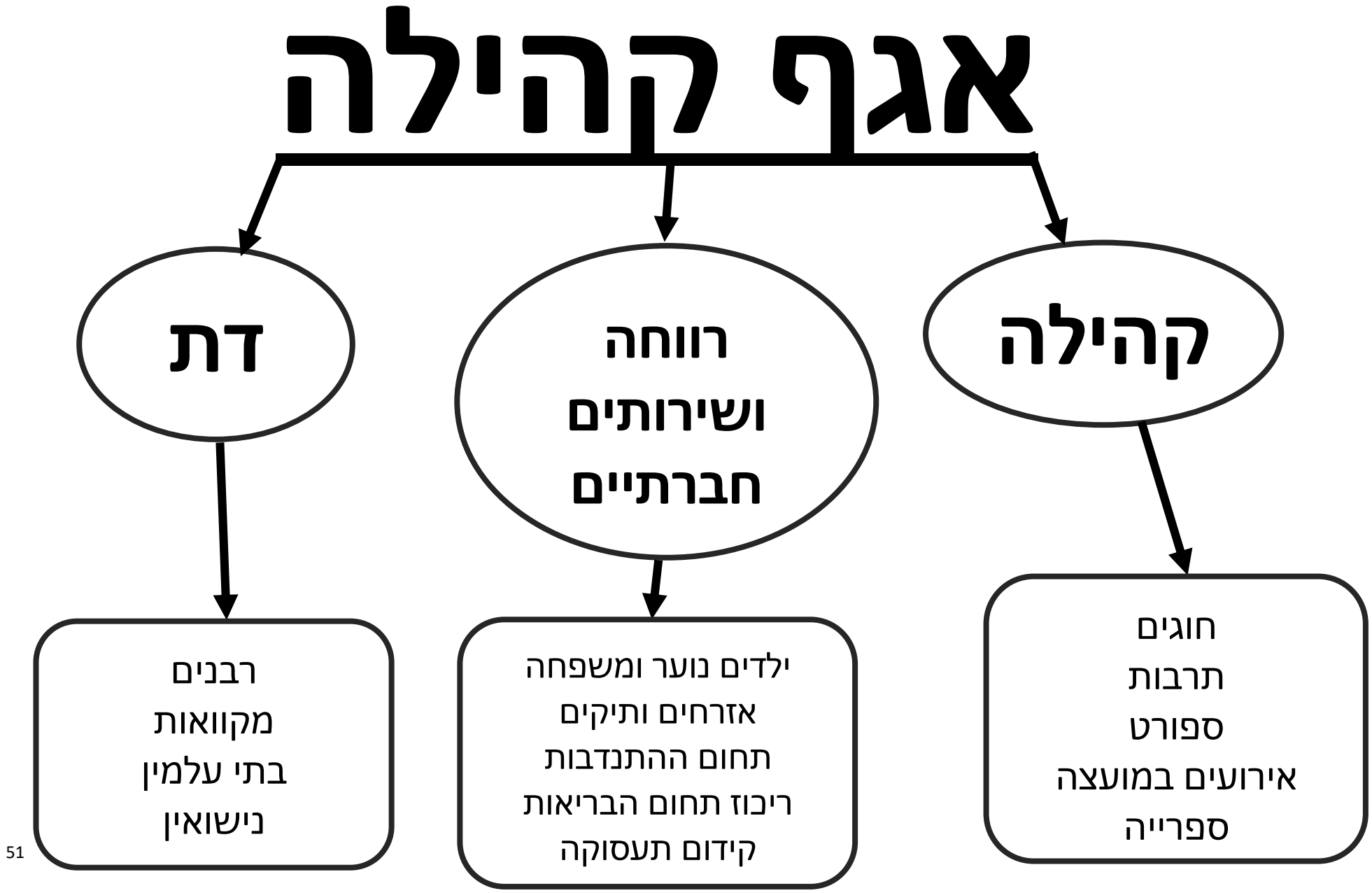
בשלב זה לאחר שהתלמידים נחשפו לאגפי המועצה השונים ולתחומי האחריות שלהם, מציגים בפניהם מיהם האגפים אותם יפגשו ביום הביקור ומאפשרים לכל תלמיד לבחור 3 אגפים שמעניינים אותו ושהיה רוצה להצטרף אליהם ביום הביקור.

- **דגש למורה:** מתן אפשרות לתלמידים לבחור את האגפים שמעניינים אותם תהפוך את הביקור למשמעותי ואישי יותר עבורם. לאחר בחירת התלמידים חשוב לשבת עם הדפים ולנסות לשבץ קבוצות על פי בחירות התלמידים.

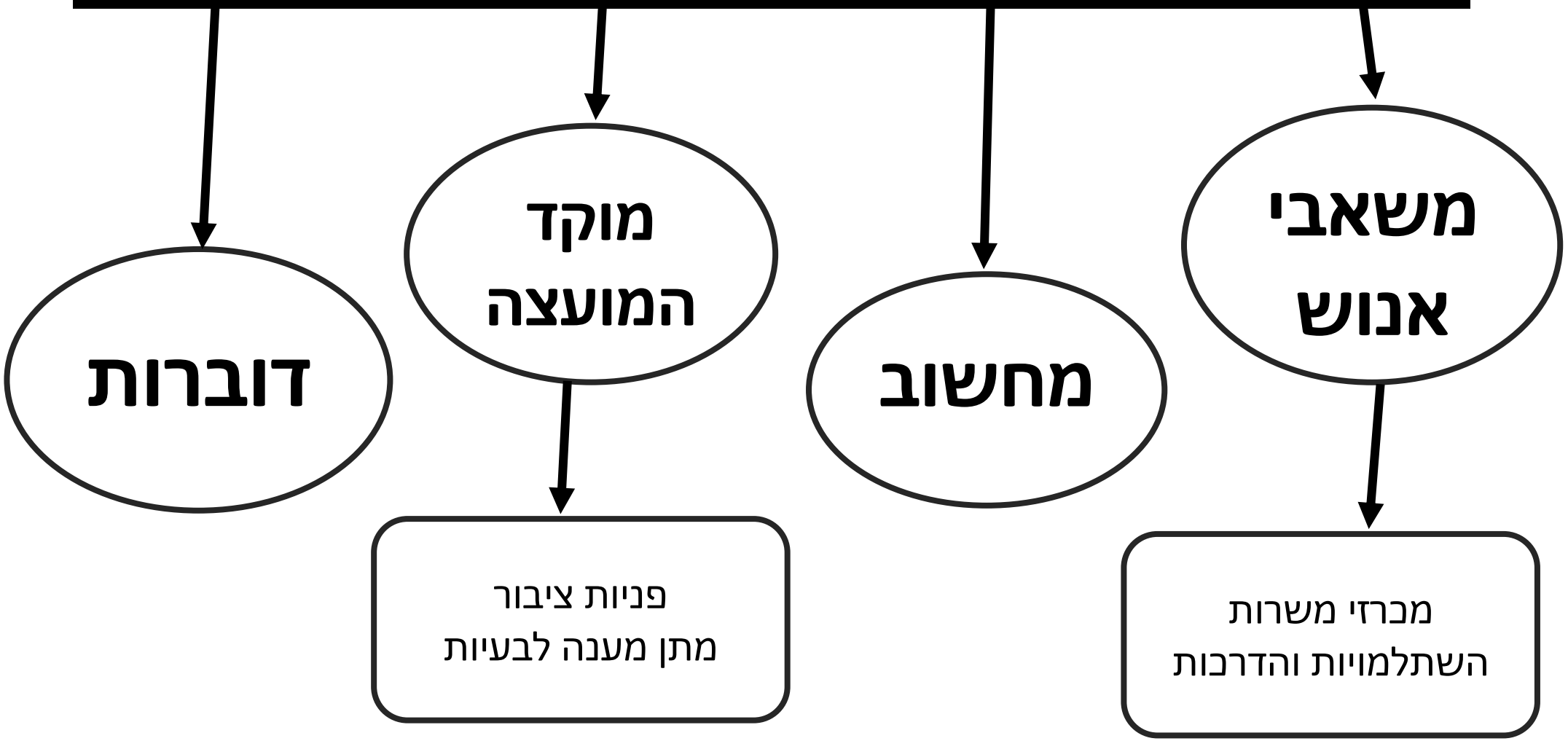
אגפי המועצה

אגף/ אשכול	מחלקה	פירוט
קהילה	קהילה	חוגים תרבות ספורט אירועים במועצה ספרייה
	דת	רבנים מקוואות בתי עלמין מוהלים נישואין
	רווחה ושירותים חברתיים	ילדים נוער ומשפחה אזרחים ותיקים תחום ההתנדבות ריכוז תחום הבריאות הקהילה הגאה קידום תעסוקה
תפעול ושירות לתושב	משאבי אנוש	מכרזי משרות השתלמויות והדרכות
	דוברות	
	מוקד המועצה	פניות ציבור מתן מענה לבעיות
	מחשוב	
המרחב הכפרי	היחידה הסביבתית	תכניות חינוכיות בבתי הספר תכנית "אפס פסולת" גינות קהילתיות שטחים ירוקים טבע בגזר גינון אקולוגי מיון ומחזור פסולת
	תחבורה	הסעות תלמידים הסעות חוגים
	ביטחון	שיטור קהילתי ביטחון מוסדות חינוך ביטחון בחירום
	תברואה	פסולת הדברה מים
	וטרינר	פיקוח ולכידת כלבים חיסוני כלבת ביקורת ופיקוח על אורוות, רפתות וכו'
חינוך	גני ילדים	רישום לגני הילדים תכניות חינוכיות צהרונים בגנים

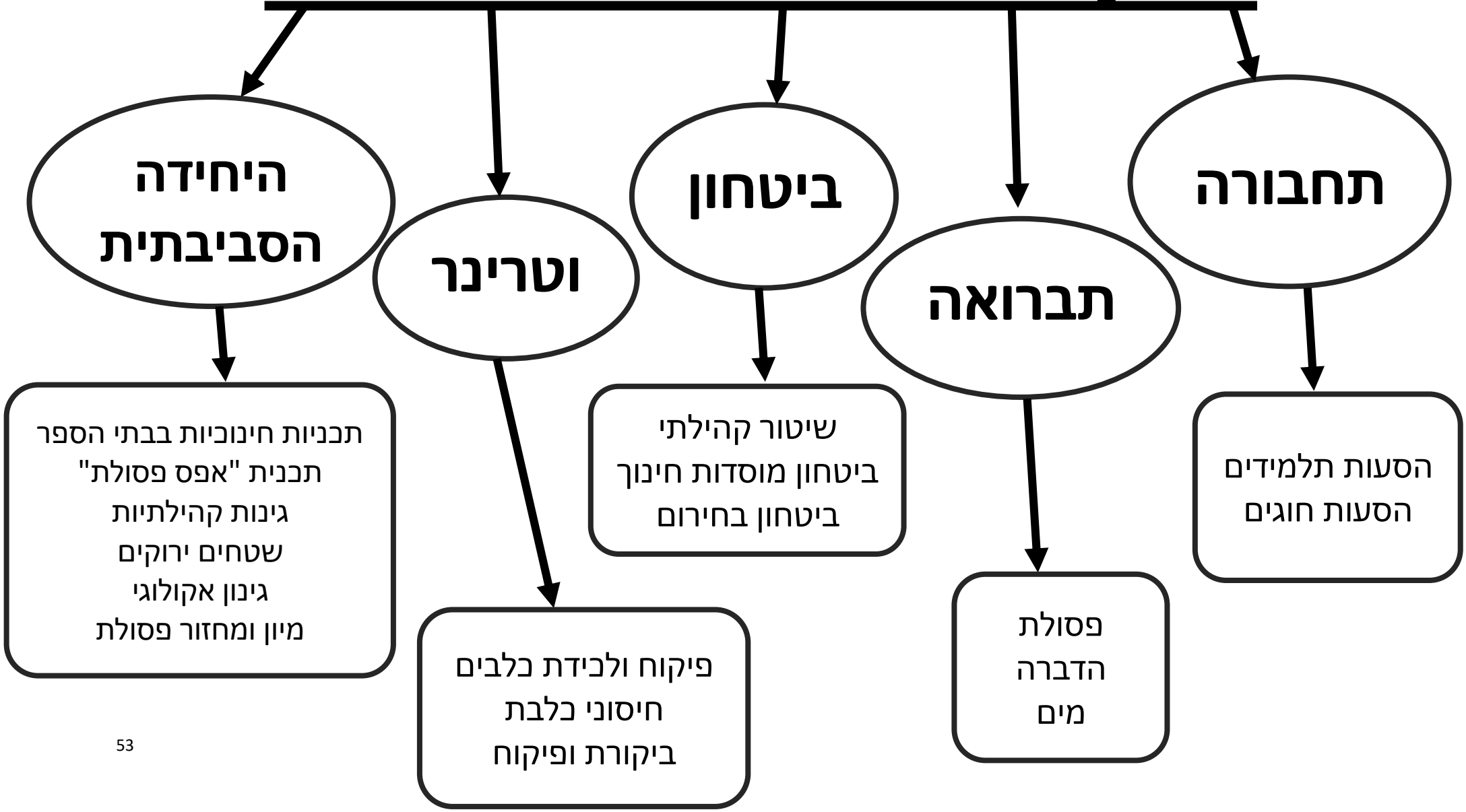
	בתי ספר	בתי ספר יסודיים חטיבות ביניים ותיכונים רישום למוסדות חינוך בתי ספר בחינוך המיוחד צהרונים בבתי הספר
	חינוך חברתי קהילתי ותנועות הנוער	תנועות נוער פעילויות נוער בישובים
	פרט	שירות פסיכולוגי עובדות סוציאליות החינוך המיוחד
	מדע וחדשנות	חוגי מצוינות תכניות חינוכיות
צמיחה כלכלית	תיירות	קידום תיירות הובלות מיזמים תיירותיים קידום אירועים
	קידום ורישוי עסקים	אינדקס עסקים מדיניות אביפה רישיון עסק הקמת עסק
	תכנון אסטרטגי	
כספים	גזבר	
	רכש	רכש ואספקה ליחידות המועצה רכש למוסדות חינוך הוצאת מכרזים
	הכנסות וגבייה	תשלום מיסים תשלום שכר לימוד גנים ובתי ספר הרשמה לאירועים תשלום ארנונה
	הנהלת חשבונות	רישום הוצאות והכנסות תשלום לגורמים חיצוניים דיווחים כספיים הכנת תקציבים ודוחות
אגף תכנון והנדסה	תחזוקה ותשתיות	תחזוקת כבישים תאורת רחוב ביוב מתקני משחקים תחזוקת מבנים כולל מוסדות חינוך
	הועדה לתכנון ובנייה	בקשות ואישורי בנייה פיקוח על הבנייה
	פרויקטים ציבוריים	

אגף קהילה
קהילה
רווחה ושירותים חברתיים
דת
חוגים
תרבות
ספורט
אירועים במועצה
ספרייה
ילדים נוער ומשפחה
אזרחים ותיקים
תחום ההתנדבות
ריכוז תחום הבריאות
קידום תעסוקה
רבנים
מקוואות
בתי עלמין
נישואין

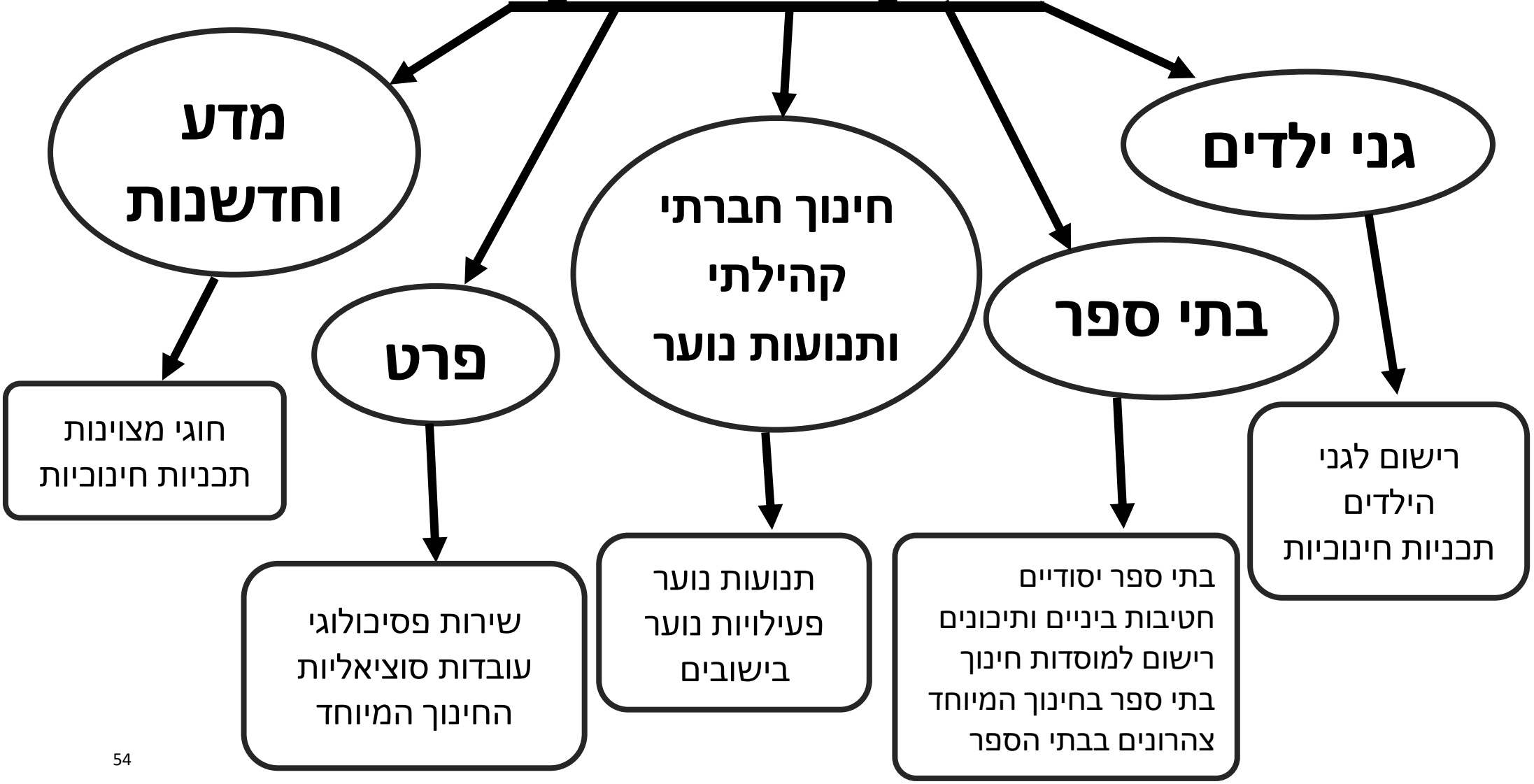
אגף תפעול ושירות לתושב

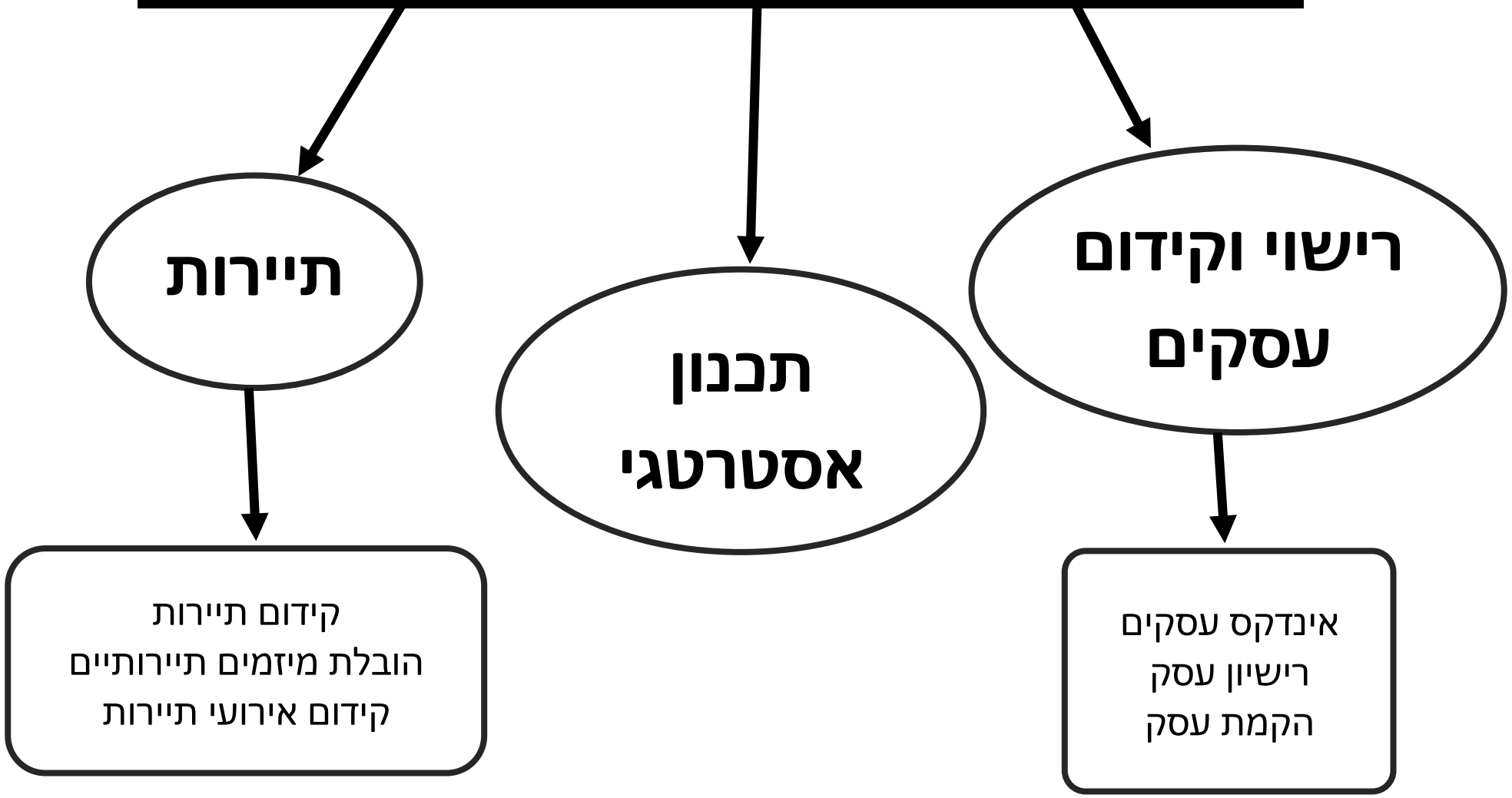
אגף המרחב הכפרי

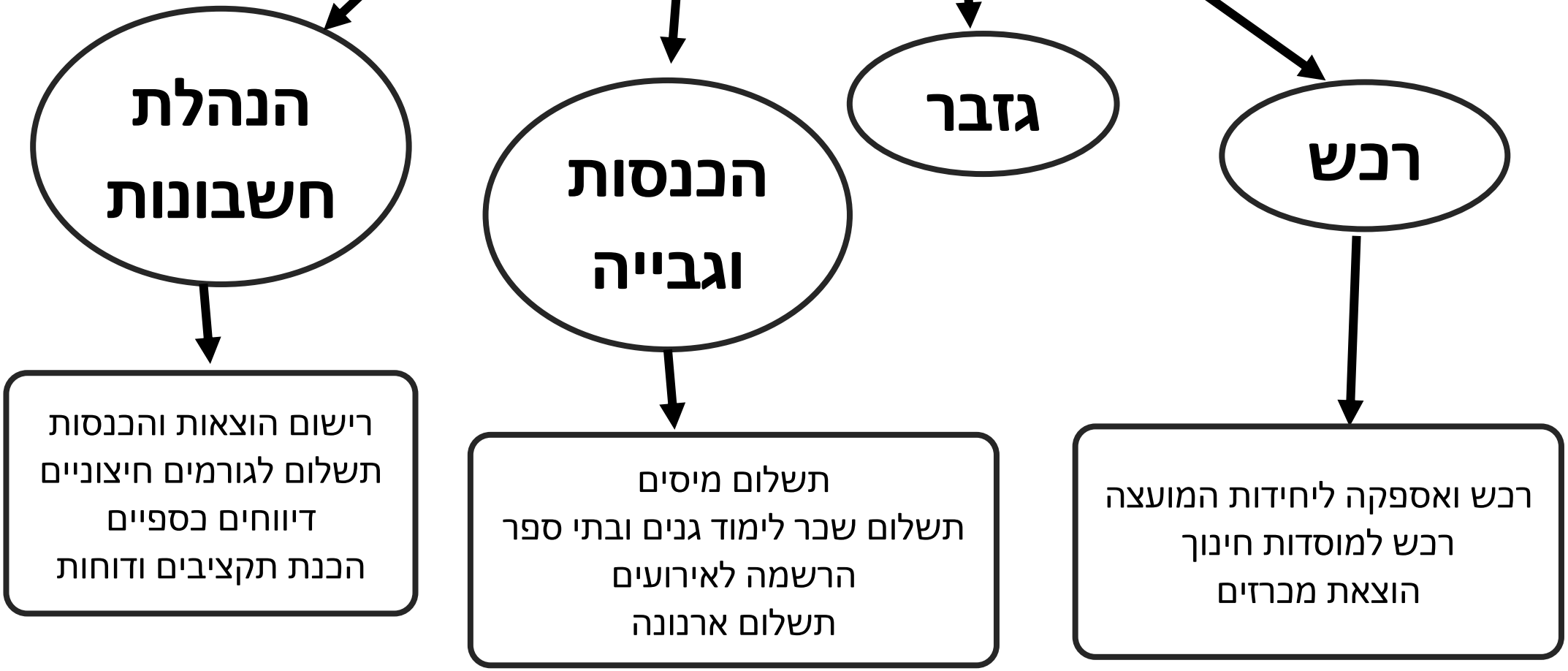
אגף חינוך

מדע וחדשנות
פרט
חינוך חברתי קהילתי ותנועות נוער
בתי ספר
גני ילדים
חוגי מצוינות תכניות חינוכיות
שירות פסיכולוגי עובדות סוציאליות החינוך המיוחד
תנועות נוער פעילויות נוער בישובים
בתי ספר יסודיים חטיבות ביניים ותיכונים רישום למוסדות חינוך בתי ספר בחינוך המיוחד צהרונים בבתי הספר
רישום לגני הילדים תכניות חינוכיות

אגף צמיחה כלכלית

אגף כספים

הנהלת חשבונות
הכנסות וגבייה
גזבר
רכש
רישום הוצאות והכנסות
תשלום לגורמים חיצוניים
דיווחים כספיים
הכנת תקציבים ודוחות
תשלום מיסים
תשלום שכר לימוד גנים ובתי ספר
הרשמה לאירועים
תשלום ארנונה
רכש ואספקה ליחידות המועצה
רכש למוסדות חינוך
הוצאת מכרזים

אגף תכנון והנדסה

תחזוקה ותשתיות

- תחזוקת כבישים
- תאורת רחוב
- ביוב
- מתקני משחקים
- תחזוקת מבנים כולל מוסדות חינוך

פרויקטים ציבוריים

הועדה לתכנון ובנייה

- בקשות ואישורי בנייה
- פיקוח על בנייה

איסוף ורפלקציה בעקבות הביקור במועצה

יחידה 5 שיעור 2

מטרות השיעור

- ✓ עיבוד חוויות הביקור במועצה.
- ✓ הסקת מסקנות בעקבות הביקור.
- ✓ הכנת תוצר בעקבות הביקור במועצה.

מבנה השיעור (90 דק'):

חלק 1 – שיתוף בעקבות הביקור (20 דק')
חלק 2 – כתיבת מכתבים לאגפי המועצה (45 דק')
חלק 3 – מחוון ושיתוף (25 דק')

דגשים לקראת השיעור:

- שיעור זה בנוי עבור 90 דק'. שיעור זה מתקיים רק לאחר הביקור במועצה. כדאי להעביר את השיעור קרוב ככל הניתן לביקור במועצה כשחווית הביקור עוד נוכחת ומשמעותית אצל התלמידים.
- כחלק תהליך הרפלקציה בשיעור, התלמידים כותבים מכתב רשמי לאגף המועצה בו ביקרו. במידה והתלמידים לא למדו עדיין כתיבת מכתב רשמי חשוב להקדיש לכך שיעור קודם לכן.
- המלצה- להזמין לשיעור דמויות משמעותיות כמו מנהלת בית הספר, סגנית כדי להעצים את חשיבות הביקור ולשמוע את חוויות התלמידים.

מהלך השיעור:

חלק 1 – שיתוף בעקבות הביקור (20 דק')

שלב א: שיתוף חוויות מהביקור

עורכים בכיתה סבב של שיתוף בעקבות הביקור במועצה. אפשר לקיים את סבב השיתוף במגוון דרכים:

- כתיבה במחברת בעקבות שאלות מנחות ולאחר מכן שיתוף
- שיתוף בקבוצות קטנות
- שיתוף כיתתי באמצעות שאלות מנחות

<u>שאלות לדוגמה:</u>

1. משהו חדש שלמדתי על המועצה בעקבות הביקור
2. רגע מיוחד שהיה לי בביקור (מצחיק/ מפחיד/ מרגש)
3. משהו שהפתיע אותי בביקור
4. שאלות שעלו לי בעקבות הביקור
5. רעיונות לשיפור הביקור

חלק 2 – כתיבת מכתבים לאגפי המועצה (45 דק')

שלב א: מהו מכתב רשמי

← **דגש למורה:** בחלק מעיבוד החוויה בביקור במועצה התלמידים יכתבו מכתבים רשמיים לאגפים בהם ביקרו במועצה. במידה ועדיין לא עסקתם בנושא של כתיבת מכתב רשמי כדאי להקדיש לכך שיעור נוסף לפני.

מנהלים בכיתה דיון ומנסים לברר מהו בעצם מכתב רשמי? ממי מקבלים מכתב רשמי? למי שולחים מכתב רשמי? איך נראה מכתב רשמי? כדאי לעמוד על ההבדלים בין מכתב אישי שכותבים לאנשים קרובים לבין מכתב רשמי מבחינת הניסוח, המבנה, המטרה וכו'.

אפשר לתת דוגמות מהחיים- מכתב רשמי מהבנק, מכתב רשמי מהאוניברסיטה כשמתקבלים ללימודים, מכתב רשמי מבית הספר כדי להודיע הודעה חשובה.

מציגים בפני התלמידים את התרשים הבא ומסבירים על מבנה של מכתב רשמי:

← **הסבר למורה:**

אלו הם המרכיבים השונים בכתיבת מכתב. כל אחד מהמרכיבים הוא חשוב ומשמעותי באופן בו נכתוב את המכתב, אוצר המילים בו נבחר להשתמש, המבנה בו יכתב המכתב, האופן בו הוא יימסר. חשוב לעבור על כל ששת המרכיבים, להסביר אותם, לתת דוגמות בע"פ ובכתב ולאפשר שאלות של התלמידים על כל אחד מששת המרכיבים.

<u>המוען-</u> מי כותב את המכתב

<u>הנמען-</u> אל מי מיועד המכתב

<u>תוכן-</u> מה אנחנו רוצים להגיד? מה המסר שלנו? מה הדרכים בהם אנחנו מסבירים את עצמנו.

<u>כוונה-</u> האם אנחנו רוצים להודות/ להתלונן/ לשכנע/ להציע/ לבקש

מבנה- כתיבת מכתב על פי מבנה של מכתב רשמי (חשוב להביא דוגמה למבנה המכתב)
סגנון- סגנון כתיבה רשמי ולא אישי. שימוש באוצר מילים ובשפה גבוהה ומכבדת.

← הסבר על הבדלים בין מכתב אישי לרשמי: https://did.li/glK5q

← הסבר על מרכיבי המכתב הרשמי: https://did.li/xwcIw

שלב ב: תכנון המכתב

כל אחד מהתלמידים כותב מכתב רשמי עבור האגף בו ביקר במועצה בזמן הביקור. אפשר לכתוב את המכתב כקבוצה או באופן אישי. בשלב הראשון כל תלמיד מחליט מהי הכוונה שלו בזמן כתיבת המכתב: האם מכתב תודה, מכתב ובו רעיונות לשיפור, מכתב בקשה. ולאחר מכן לכתוב בנקודות את הדברים אותם היו רוצים לכתוב (לפחות 3 רעיונות שונים).

שלב ג: כתיבת המכתב

לאחר תכנון המכתב והתוכן שלו כל תלמיד מקבל דף עליו תבנית של מכתב רשמי והוא מתחיל בכתיבת המכתב עצמו.

← **דגש למורה:** מצורף נספח ובו מבנה של מכתב רשמי, התאימי אותו כך שיהיה מדויק עבור הכיתה.

חלק 3 – מחוון ושיתוף (25 דק')

שלב א: בדיקת עמיתים

לאחר כתיבת המכתבים, כל זוג תלמידים מחליפים ביניהם את המכתבים וקוראים את המכתב של החבר. מטרת הקריאה היא לבחון את הכתיבה של החבר ולעזור בשיפור המכתב:

- לשים לב לניסוחים
- להתייחס לשגיאות כתיב
- לתת רעיונות נוספים לכתיבה

שלב ב: שיתוף הכיתה

לאפשר למספר תלמידים שרוצים להקריא ולשתף את המכתב אותו כתבו.

שלב ג: סגירת המכתבים

כל תלמיד מכניס את המכתב אותו כתב למעטפה, כותב את הנמען על גביה וסוגר אותה. לאחר מכן מעבירים את המכתבים אל המועצה, לאגפים השונים.

תאריך: _____

המוען: _____

בית ספר: _____

לכבוד:

_____

_____

הנדון: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

בכבוד רב,

_____

_____

סיכום תהליך הלמידה

יחידה 6 שיעור 1

מטרות השיעור

- ✓ סיכום תהליך הלמידה.
- ✓ חזרה על עיקרי הנושאים מהלמידה.
- ✓ סיכום אישי של תהליך הלמידה.
- ✓ הכנת תוצר מסכם.

מבנה השיעור (90 דק'):

חלק 1 – סיכום תהליך הלמידה (25 דק')
חלק 2 – הכנת תוצר מסכם והצגתו (45 דק')
חלק 3 – הצגת התוצרים (20 דק')

דגשים לקראת השיעור:

שיעור זה בנוי עבור 90 דק'. בשיעור זה יש חלק בו מתקיים סיכום ביתתי על הנושאים השונים לאורך יחידות הלימוד השונות ולאחר מכן הכנת תוצרים מסכמים.

שימו לב כי את החלק של הכנת התוצרים אפשר להעביר במספר דרכים וככל הנראה חלק זה ייקח יותר זמן ממה שהוקדש לכך כאן. חשוב לתכנן לפני את החלק הזה ולהתאימו לביתה.

מהלך השיעור:

חלק 1 – סיכום תהליך הלמידה (25 דק')

שלב א: הצגת עיקרי הנושאים

מזכירים לתלמידים את הנושאים העיקריים בהם עסקנו, למדנו ועשינו במהלך הלמידה בנושא "המועצה שלי". אפשר לנסות לתת לתלמידים להיזכר גם בעצמם.

6. שם המועצה
7. סמל המועצה
8. סוגים שונים של יישובים
9. חקר על היישוב שלנו
10. מפת המועצה
11. שטחים שונים במועצה
12. ההיסטוריה של המועצה
13. ראשי המועצה
14. אגפי המועצה
15. סיור במועצה

שלב ב: רפלקציה בקבוצות

מחלקים את התלמידים ל-10 קבוצות. כל קבוצה מקבלת דף עליו כתוב הנושא (עדיף על דף A3). כל קבוצה כותבת על גבי הדף 3 דברים לגבי הנושא אותו קיבלה:

1. שאלה על אחד הדברים שנלמדו בהקשר לנושא הזה (חידה)
2. מושג שהם זוכרים לגבי הנושא הזה
3. ציור שמתאים בעיניהם לנושא

לאחר מכן מעבירים את הדפים בין הקבוצות וכל קבוצה מוסיפה על גבי הדף את הדברים שלה.
לאחר כמה סבבים אוספים את הדפים, אפשר להקריא את הדברים, לשאול את החידות ולהראות את הציורים.

← **הצעה:** לתלות את דפי הסיכום על גבי לוח ביתתי.

חלק 2 – הכנת תוצר מסכם (45 דק')

שלב א: הסבר וחלוקה לקבוצות עבודה

← **הסבר למורה:** כחלק מתהליך סיכום הלמידה יכינו התלמידים תוצר מסכם. הכנת התוצר יכולה להיעשות בזמן המוקדש לכך בביתה או בעבודה בבית, באופן אישי או בקבוצות ובכל דרך בה נכון ומתאים לביתה שלך. לאחר הכנת התוצרים חשוב לתת זמן ומקום להצגתם בביתה, הכנת תערוכה ביתתית והזמנת אורחים לבוא ולראות אותם.

מסבירים לתלמידים כי כעת כל קבוצה/ תלמיד יכינו תוצר בעקבות תהליך הלמידה אותו עברנו בחודשים האחרונים בנושא: "המועצה שלי". התוצר יכול להיות דגם, חידון, משחק מסלול, משחק קלפים, שיר, הצגה וכל רעיון אחר שיכול להתאים.

בהכנת התוצר חשוב לנסות ולתת מקום והתייחסות לכמה שיותר מידע ונושאים עליהם למדנו במהלך השיעורים.

שלב ב: הכנת התוצרים
שלב זה יכול להתקיים בביתה בזמן מוגבל או שאפשר להקדיש לכך מספר שיעורים נוספים/ המשך עבודה על התוצר בבית.

חלק 3 – הצגת התוצרים (20 דק')

שלב א: הצגת התוצרים
הצגת התוצרים השונים בביתה, כל קבוצה מציגה את התוצר שלה. לאחר מכן מקיימים משוב קצר בו מגיבים 2-3 תלמידים לתוצר

<u>בהעברת המשוב חשוב לתת דגש להנחיות הבאות:</u>

המשוב צריך להיאמר בדרך **אדיבה**: נותן כבוד לרעיונות של הלומד/ת, נטול שיפוטיות, מבוסס על הקשבה ומאיר נקודות חיוביות.

המשוב צריך להיות **ממוקד:** מתייחס לנושא שהוצג ולמטרותיו, וכולל הסבר על מהות הבעיה שמצאנו בתשובת התלמיד/ה.

המשוב צריך להיות **תורם:** מציע דרכים לשיפור, ומפרט כלים מעשיים שבעזרתם יוכל מקבל המשוב להשתפר.